

**Salmistu küla Külaserva, Segametsa ning Ilo kinnistute
detailplaneeringu keskkonnamõju strateegilise hindamise
aruanne**

Tallinn 2023

Nimetus: Salmistu küla Külaserva, Segametsa ning Ilo kinnistute detailplaneeringu keskkonnamõju strateegilise hindamise aruanne

Töö teostaja: **LEMMA OÜ**
Reg nr 11453673
Harju maakond, Tallinn, Kristiine linnaosa, Värvi tn 5, 10621
Tel +372 505 9914
E-post info@lemma.ee

Töö tellija: **Kuusalu vallavalitus**
Reg nr 75033496
Harju maakond, Kuusalu vald, Kiiu alevik, Mõisa tee 17, 74604
E-post vallavalitsus@kuusalu.ee

Huvitatud isikud: Toomas Lipre
Andres Kull

KSH juhtekspert: Piret Toonpere (KMH litsents KMH0153)

Töö versioon: **22.12.2023**

Sisukord

Kokkuvõte	5
1. Üldosa.....	7
1.1 Kavandatava tegevuse eesmärk ja vajadus	7
1.2 KSH korraldus.....	7
1.3 Osapooled	8
1.4 Metoodika.....	8
1.5 Lähteandmed	9
1.6 Ülevaade raskustest, mis ilmsid KSH aruande koostamisel.....	9
2 Kavandatav tegevus ja selle reaalsed alternatiivsed võimalused	10
2.1 0-alternatiiv ehk praeguse olukorra jätkumine	10
2.2 Alternatiiv I ehk detailplaneeringu lahendus vastavalt lähteülesandele (15 elamut).....	10
2.3 Alternatiiv II ehk detailplaneeringu lahendus vastavalt esialgsele eskiisile (19 elamut) ..	11
2.4 Alternatiiv III ehk detailplaneeringu lahendus vastavalt eelnõule (18 elamut)	13
2.5 Teed, parkimine, trassid, haljastus	14
3 Detailplaneeringu seos muude asjakohaste strateegiliste planeerimisdokumentidega	17
3.1 Harju maakonnaplaneering 2030+	17
3.2 Kuusalu valla üldplaneering	17
3.3 Kuusalu valla koostatav üldplaneering	18
3.4 Kuusalu valla ühisveevärgi- ja kanalisatsiooni arendamise kava aastateks 2020–2032 ..	19
3.5 Piirkonna teised detailplaneeringud.....	20
3.5.1 Salmistu küla Soo-Sarapiku kinnistu detailplaneering	20
3.5.2 Uuetoa I maaüksuse detailplaneering.....	20
4 Mõjutava keskkonna kirjeldus.....	21
4.1 Üldandmed.....	21
4.2 Looduskeskkond.....	21
4.2.1 Geoloogiline ehitus ja hüdrogeoloogilised tingimused	21
4.2.2 Radoon.....	22
4.2.3 Pinnavesi.....	22
4.2.4 Mullastik	22
4.2.5 Taimestik ja elupaigad, looduskaitse.....	23
4.2.6 Õhu kvaliteet ja müratase	29
4.3 Sotsiaal-majanduslik keskkond	29

4.3.1	Piirkonna arengueeldused	29
4.3.2	Liikluskorraldus	30
4.3.3	Kultuuriväärtused	30
5	Kavandatava tegevusega eeldatavalt kaasneva keskkonnamõju analüüs.....	31
5.1	Mõju bioloogilisele mitmekesisusele	31
5.2	Mõju rohevõrgustikule.....	31
5.2.1	Mõju kliimamuutuste leevendamisele ja nendega kohanemisele.....	33
5.2.2	Mõju rohemajanduse, sh puhkemajanduse, edendamisele	35
5.3	Sade- ja reoveest tingitud mõjud, mõju põhjaveele.....	35
5.3.1	Sademevee teke ja selle mõju	35
5.3.2	Reovee teke ja selle mõju	36
5.3.3	Põhjavee tarve ja selle mõju.....	36
5.4	Jäätmeteke	37
5.5	Kumulatiivne mõju	38
6	Alternatiivide võrdlemine.....	40
7	Keskkonnameetmed.....	42
	Kasutatud allikmaterjalid.....	45
	Lisad	47
	Lisa 1. Detailplaneeringu ja KSH algatamise otsus.....	47
	Lisa 2. KSH programm	47

Kokkuvõte

Salmistu küla Külaserva, Segametsa ja Ilo kinnistute detailplaneering (DP) ja keskkonnamõju strateegiline hindamine (KSH) algatati Kuusalu Vallavolikogu poolt 07.10.2020. a otsusega nr 46.

KSH eesmärgiks on arvestada keskkonnakaalutlusi DP koostamisel ning kehtestamisel, tagada kõrgetasemeline keskkonnakaitse ja edendada säästvat arengut. Hindamisprotsessi käigus anti ülevaade planeeringu piirkonna hetkeolukorrast, analüüsiti kavandatava tegevuse ja selle reaalseid alternatiivide keskkonnamõjusid ning toodi välja meetmed negatiivsete mõjude leevendamiseks.

Antud KSH kontekstis vaadeldi kolme alternatiivi:

0 alternatiiv - Kavandatavat tegevust ja selle reaalseid alternatiive hinnatakse KSH metoodikast lähtudes võrdluses 0- alternatiiviga. 0-alternatiiv on olukord, kus kavandatavat tegevust ei realiseerita ehk detailplaneeringu lahendust ei viida ellu mitte ühegi välja pakutud alternatiivi järgi.

Alternatiiv I - Tegevus viiakse ellu DP lähteülesandes kirjeldatud viisil. Elamukrundid kavandatakse vastavalt ÜP-le minimaalselt 3600 m² suurustena, Uuetoa tee äärse krundireana ehk 15 elamukrunti, nii et oleks tagatud Uuetoa tee väljaehitamine, kuid ei rajataks täiendavaid teid metsa-alale.

Alternatiiv II - Uued elamukrundid kavandatakse vastavalt kehtivale ÜP-le minimaalselt 3600 m² suurustena, Uuetoa tee äärse krundireana (15 elamukrunti). Lisaks kavandatakse 4 elamukrunti 7000 m² suurusena planeeringuala edelaosasse. Kokku kavandatakse seega 19 elamukrunti.

Alternatiiv III - Uued elamukrundid kavandatakse vastavalt kehtivale ÜP-le minimaalselt 3600 m² suurustena, Uuetoa tee äärse krundireana (15 elamukrunti). Lisaks kavandatakse 3 elamukrunti vähemalt 7000 m² suurusena planeeringuala edelaosasse. Kokku kavandatakse seega 18 elamukrunti.

Mõjude hindamisel käsitleti järgmisi mõjuvaldkondi:

1) Mõju bioloogilisele mitmekesisusele

Ala hoonestamisel ei ole oodata olulist ebasoodsat mõju kaitsealustele liikidele või kõrge ökoloogilise väärtusega kooslustele. Ühegi tegevusalternatiivi rakendamisel ei ole oodata olulist ebasoodsat mõju populatsioonide seisunditele laiemalt – ala ei ole esmatähtis elupaik.

Selleks, et metsaalal säiliks metsalinnustiku ja väikeimetajate jaoks funktsionaalsus elu- ja toitumisalana, siis peaks hoonestusvabana säilitatava ala laius olema vähemalt 50 m. Seda tingimust täidavad alternatiivid I ja III. Võrreldavatest alternatiividest võib kõige suurema ebasoodsa mõjuga olevaks hinnata alternatiiv II.

Planeeringu lahendust, mis säilitab haljasala planeeringuala lääneosas erinevalt üldplaneeringus kavandatust, võib pidada heaks. Arvestades juba kehtivat Uuetoa I detailplaneeringut, siis haljasala kavandamine juurdepääsutee koridori ümbristsetuna mõlemalt poolt väikeelamumaa kruntidega, ei ole elustiku vaates toimiv.

2) Mõju rohevõrgustikule

Planeeritav ala ei ole määratud rohevõrgustiku alaks ei maakonnaplaneeringu ega ka kehtiva üldplaneeringu alusel. Samuti ei tee koostamisel olev üldplaneering eskiisist lähtuvalt

ettepanekut ala rohevõrgustiku alade hulka hõlmata. Seega ala hoonestamisel mõju kõrgemal strateegilisel tasemel määratud rohevõrgustikule puudub kõigi alternatiivide korral.

3) Sade- ja reoveest tingitud mõjud, mõju põhjaveele

Kuna planeeringualal esineb liigniiskeid alasid, siis elamualana kasutuselevõtul tekib alal sademevee-pinnasevee käitluse vajadus. Liigest sademeveest vabanemiseks on tugevalt soovitatav kasutada looduslähedasi lahendusi nagu rohealad, viibetiigid, imbkraavid ja muud lahendused, mis võimaldavad sademeveest vabaneda eelkõige maastikukujundamise kaudu. Samuti on soovitatav sademevett kasutada kastmisveena.

Kuivõrd detailplaneeringu piirkonnas puudub käesoleval hetkel ühiskanalisatsioonivõrk, siis tuleb planeeritud kruntide reoveekäitlus lahendada käesoleval ajal kogumismahutitega, kuid kindlasti peab jääma võimalus kanalisatsioonivõrguga ühineda sellega liitumisvõimaluse tekkimisel.

Arvestades veetarbimist siis ei ole oodata olulist ebasoodsat mõju põhjaveevarule. Kinnitatud põhjaveevaru ületamist planeeringust tingituna oodata ei ole.

4) Jäätmete

Kehtivate jäätmekäitlusnõuete järgimisel ei ole ühegi tegevusalternatiiviga kaasnevana oodata olulist ebasoodsat mõju seoses jäätmetekkega. Olulist erinevust kavandatud tegevuse tegevusalternatiivide (I, II) jäätmetekke kogustes ei esine.

Hinnangutest ja mõjude kokkuvõtlikust esitusest saab järeldada, et detailplaneeringuga kavandatava tegevusega nii alternatiiv I, II kui ka III rakendamisel ei kaasne olulisi tugeva ebasoodsa mõjuga aspekte. Alternatiivide erinevused on seoses mahtude vähese erinevusega väikesed. Keskkonnamõjude vaatest oleksid eelistatud alternatiivid, mille korral võimalikult suur osa metsamaast säilib tervikliku alana metsamaana ning tagatakse säilitatava metsamaa sidusus planeeringualast lõuna suunas jäävate metsamassiividega.

KSH aruandes on antud soovitused ebasoodsaid mõjusid vähendavate ja rikastavate meetmete rakendamiseks. Meetmed on esitatud käesoleva KSH aruande ptk 7.

1. Üldosa

1.1 Kavandatava tegevuse eesmärk ja vajadus

Käesoleva keskkonnamõju strateegilise hindamise (edaspidi *KSH*) objektiks on Salmistu küla Külaserva, Segametsa ning Ilo kinnistute detailplaneering (edaspidi *DP*). *DP*-ga kavandatava **tegevuse eesmärgiks** on jagada planeeringualasse hõlmatud Külaserva, Segametsa ning Ilo maaüksused elamumaa kruntideks ning määrata ehitusõigus üksikelamute püstitamiseks. Planeeringuga lahendatakse haljastus, heakord, juurdepääsuteed, liikluskorraldus ja varustamine tehnovõrkudega. Juurdepääsuteede ja tehnovõrkude planeerimiseks on haaratud planeeringualasse Uuetoa tee (35201:002:0248) ja osaliselt 11267 Kuusalu-Valkla tee (35301:001:1492, 35201:002:0244) maaüksused. Planeeritava ala suurus on u 10 ha.

DP eesmärgid ei ole kooskõlas kehtiva Kuusalu valla üldplaneeringuga (edaspidi *ÜP*), sest osaliselt on elamukrundid ja transpordimaa kavandatud üldplaneeringuga planeeritud haljasala maale, kuhu hoonestamist ette ei ole nähtud. Detailplaneeringuga tehakse ettepanek üldplaneeringu muutmiseks.

KSH eesmärgiks on arvestada keskkonnakaalutlusi detailplaneeringu koostamisel ning kehtestamisel, tagada kõrgetasemeline keskkonnakaitse, edendada säästvat arengut.

1.2 KSH korraldus

Salmistu küla Külaserva, Segametsa ja Ilo kinnistute omanike poolt esitati Kuusalu Vallavolikogule detailplaneeringu taotlus koos esialgse skeem-eskiislahendusega võimaliku jagamise ning juurdepääsuteede asetusega. Kuusalu Vallavolikogu algatas 07.10.2020. a otsusega nr 46 detailplaneeringu keskkonnamõju strateegilise hindamise.

KSH algatati tulenevalt planeerimisseaduse (edaspidi *PlanS*) § 142 lg-st 6 ja keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seadusest (edaspidi *KeHJS*), mille kohaselt tuleb anda eelhinnang ja kaaluda keskkonnamõju strateegilist hindamist. Eelhinnangus kaalutakse *KSH* algatamise *KeHJS* § 6 lg 2 p 22 alusel. Üldplaneeringut muutva detailplaneeringu *KSH* vajaduse tuvastamiseks on läbi viidud *KSH* eelhinnang (Kuusalu Vallavolikogu otsuse nr 46 lisa 1), mille kohaselt planeeringu kõikide mõjude kaalumiseks, alternatiivide võrdlemiseks ning vajalike leevendusmeetmete määramiseks tuleb algatada keskkonnamõju strateegiline hindamine.

Kuusalu Vallavalitsus küsis *KSH* programmile seisukohta 30.11.2022. a asjaomastelt asutustelt ja isikutelt. Oma seisukoha esitasid Kuusalu Vallavalitsusele Päästeamet 19.12.2022 nr 7.2-3.1/7862-2, Transpordiamet 20.12.2022 nr 8-5/22/27824-2, Kivi-Sarapiku kinnistu omanik, Männikäbi kinnistu omanik, Pedassaare tee 126 kinnistu omanik, Terviseamet 23.12.2022 nr 9.3-4/22/9661-2 ja Keskkonnaamet 21.12.2022 nr 6-5/22/23592-2. Ettepanekute alusel täiendati *KSH* programmi ning programm koos ettepanekute arvestamise ülevaatega avaldati Kuusalu valla kodulehel.

Kavandatava tegevusega kaasnevate keskkonnamõjude esmane analüüs ja hindamisulatus on paika pandud *KSH* programmis, *KSH* aruande eesmärk on selgitada, hinnata ja kirjeldada nimetatud kavandatud tegevustega eeldatavalt kaasnevat mõju keskkonnale, analüüsida selle mõju vältimise või leevendamise võimalusi ning teha ettepanekud sobivaimate lahenduste valikuks. Samuti hinnata koosmõju võimalike teiste lähedal toimuvate tegevustega. Mõjuvaldkondi, mille puhul *KSH* programmis on sätestatud olulise mõju puudumine, *KSH* aruandes hindamise ökonoomika huvides uuesti ei käsitleta. Need mõjuvaldkonnad on

järgmised: mõju looduskaitsealade alusel kaitstavatele aladele ja kaitsealuste liikide leiukohtadele, mõju Natura 2000 aladele, mõju pinnasele (saastumise seisukohalt), müra, vibratsiooni, valguse, soojuse ja kiirguse mõju, mõju õhukvaliteedile, mõju varale ja sotsiaalsetele vajadustele ja mõju kultuuripärandile.

Peatükki täiendatakse vastavalt menetluse toimumisele.

1.3 Osapooled

Detailplaneeringu ja KSH algataja on Kuusalu Vallavolikogu. Planeeringu vastuvõtja ja kehtestaja on Kuusalu Vallavolikogu.

Detailplaneeringust huvitatud isikud on Toomas Lipre ja Andres Kull.

DP konsultant on Väliprojekt OÜ (Tartu maakond, Tartu linn, Tartu linn, Sepavälja tn 33, 50115, tel: +372 5341 2212; e-post: info@valiprojekt.ee; kontaktisik: Liis Alver)

KSH koostja: LEMMA OÜ

Kontakt: Harju maakond, Tallinn, Kristiine linnaosa, Värvi tn 5, 10621

Kontaktisik: Piret Toonpere, e-post piret@lemma.ee, telefon: +372 5059 914

KSH läbiviimiseks on moodustatud töögrupp, kuhu kuuluvad järgmised spetsialistid:

- Piret Toonpere – KSH juhtekspert (litsents KMH0153). Hinnatavad mõjuvaldkonnad: töögrupi töö koordineerimine, teiste ekspertide poolt katmata mõjuvaldkonnad.
- Mihkel Vaarik – keskkonnaekspert, diplomeeritud veemajanduse insener. Hinnatavad mõjuvaldkonnad: mõju pinna- ja põhjaveele.
- Heli Aun - keskkonnaspetsialist, geotehnoloog. Hinnatavad mõjuvaldkonnad ja ülesanded KSH juures: foonikirjelduse koostamine, GIS analüüs.
- Laura Elina Tuovinen – keskkonnaspetsialist, maastikukujundus. Hinnatavad mõjuvaldkonnad: mõju looduskeskkonnale.
- Astrid Koplímäe – keskkonnaspetsialist. Hinnatavad mõjuvaldkonnad: mõju looduskeskkonnale.
- Ants Tull - zooloog ja ökoloog - Hinnatavad mõjuvaldkonnad: mõju rohevõrgustikule ja elustikule.

1.4 Metoodika

Keskkonnamõju strateegiline hindamine viidi läbi lähtudes [keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seadusest](#) ja [planeerimisseadusest](#). KSH aruande koostamisel lähtuti Eestis ja Euroopa Liidus kehtivate asjakohaste õigusaktide nõuetest. KSH aruande koostamisel järgiti KeHJS § 40 esitatud nõudeid, arvestades muuhulgas strateegilise planeerimisdokumendi eesmärke. Vastavalt KeHJS § 40 lg 3 p-le 2 peab KSH aruande koostamisel arvesse võtma strateegilise planeerimisdokumendi sisu ja kehtestamise tasandit.

Hindamisel lähtuti asjakohastest metoodilistest juhendmaterjalidest, millest olulisemad olid:

- Peterson, K., Kutsar, R., Metspalu, P., Vahtrus, S. ja Kalle, H. 2017. Keskkonnamõju strateegilise hindamise käsiraamat.
- Pöder, T. 2017. Keskkonnamõju hindamise käsiraamat.

Lisaks võetakse keskkonnamõju hindamisel arvesse juhteksperdi ja töögrupi keskkonnamõju hindamise alaseid teadmisi ja üldtunnustatud hindamismetoodikat.

1.5 Lähteandmed

KSH koostamiselt võeti lähtematerjalideks:

- Kuusalu Vallavalitsuse 07.10.2020. a otsus nr 46 (Salmistu küla Külaserva, Segametsa ning Ilo kinnistute detailplaneeringu algatamine, lähteülesande kinnitamine ning keskkonnamõjude strateegilise hindamise algatamine).
- Väliprojekt OÜ, 2022. Salmistu küla Külaserva, Segametsa ja Ilo kinnistute detailplaneeringu eskiis.

1.6 Ülevaade raskustest, mis ilmnesid KSH aruande koostamisel

Olulisi raskusi KSH aruande koostamisel ei esinenud. Tekkinud küsimused lahendati koos planeeringu koostajaga.

2 Kavandatav tegevus ja selle reaalsed alternatiivsed võimalused

Keskkonnamõju hindamise metoodikast tulenevalt tuleb hindamise käigus välja pakkuda ning võrrelda erinevaid alternatiivseid lahendusi kavandatava tegevuse elluviimiseks. Peamised alternatiivide liigid on maakasutuslikud alternatiivid (all-liikidena mahulised alternatiivid ja erineva juhtfunktsiooniga alternatiivid), tehnoloogilised alternatiivid ja asukohaalternatiivid. Detailplaneeringute korral on raskendatud käsitleda asukohaalternatiive traditsioonilises mõistes, kuna detailplaneeringu eesmärk on just määratletud alale detailplaneeringu koostamine. Asukohaalternatiive saab käsitleda ainult kitsendatult käsitledes erinevaid hoonete ja rajatiste paigutuslahendusi planeeringualal.

KSH-s hinnatavad alternatiivid peavad olema reaalsed. Et alternatiivid oleksid reaalsed, siis peaksid need vastama õigusaktidele, olema tehniliselt teostatavad ning võimaldama kavandatava tegevuse eesmärgi saavutamist mõistliku aja ja vahenditega. Samuti on mõistlik KSH protsessis võtta alternatiivide püstitamise eelduseks see, et arendaja on põhimõtteliselt valmis kõiki pakutud alternatiive rakendama.

Tulenevalt keskkonnamõju hindamise metoodikast käsitletakse mõjude hindamisel alati ka 0-alternatiivi.

2.1 0-alternatiiv ehk praeguse olukorra jätkumine

0-alternatiivi määratlemine tuleneb keskkonnamõju hindamise metoodikast ning see seisneb praeguse olukorra jätkumises. Antud juhul tähendab see kinnistute hoonestamata püsimist ning looduslikuna säilimist. Antud ala puhul pole kuigi tõenäoline ala kasutuselevõtt põllu- või metsamajanduslikul eesmärgil ja seega toimuksid eeldatavalt planeeritaval alal edasi looduslikud protsessid (puistu vananeb) koos praeguse inimõjuga (võimalik vähene prügistumine ja tallamiskoormus) kergemini ligipääsetavates kinnistuosades.

2.2 Alternatiiv I ehk detailplaneeringu lahendus vastavalt lähteülesandele (15 elamut)

Alternatiivi käsitlemise aluseks on detailplaneeringu algatamise korralduse juurde kuuluv lähteülesanne. Uued elamukrundid kavandatakse vastavalt kehtivale üldplaneeringule minimaalselt 3600 m² suurustena, Uuetoa tee äärsel krundireana (u 15 elamukrunti) selliselt, et oleks tagatud Uuetoa tee väljaehitamine, kuid et ei rajataks täiendavaid teid metsa-alale.

Eluhooned on planeeritud kuni 2-korruselised, maksimaalse kõrgusega maapinnast katuseharjani kuni 9 m. Elamumaa kruntidele on lubatud püstitada kolm hoonet – üks põhihoone ja kaks abihoonet.

Maksimaalseks ehitusaluseks pinnaks on alternatiivi puhul arvestatud 600 m², mis teeks ehitusaluseks pinnaks u 9000 m².

Arvestades leibkonna suuruseks 3 (eeldus, et eramu leibkonna suurus on kõrgem kui keskmine 2,2) on lisanduvaks elanike arvuks 45 inimest.

Antud alternatiivi korral säiliks Ilo ja Segametsa kinnistute lääneosa metsaalana.

2.3 Alternatiiv II ehk detailplaneeringu lahendus vastavalt esialgsele eskiisile (19 elamut)

Alternatiivi käsitlemise aluseks on detailplaneeringu esialgne eskiis KSH programmi koostamise seisuga. Eskiisi kohaselt soovitakse moodustatavatele kruntidele määrata ehitusõigus kokku 19 üksikelamu ehitamiseks (Joonis 1). Lisaks 19 elamumaa krundile soovitakse moodustada 5 transpordimaa krunti. Elamumaa kruntide suurus on Uuetoa teega piirneval alal vähemalt 0,36 ha ning läänepoolsele alale planeeritud kruntidel vähemalt 0,7 ha.

Ehitusaluste pindade suurused on kuni 500 m² kuni 700 m². Kokku on hoonealust pinda kavandatud kuni 12 500 m². Eluhooned on planeeritud kuni 2-korruselised, maksimaalse kõrgusega maapinnast katuseharjani kuni 9 m. Elamumaa kruntidele on lubatud püstitada kolm hoonet – üks põhihoone ja kaks abihoonet.

Arvestades leibkonna suuruseks 3 (eeldus, et eramu leibkonna suurus on kõrgem kui keskmine 2,2) on lisanduvaks elanike arvuks 57 inimest.

2.4 Alternatiiv III ehk detailplaneeringu lahendus vastavalt eelnõule (18 elamut)

Alternatiiv III-na käsitletakse lahendust, kus soovitakse moodustatavatele kruntidele määrata ehitusõigus kokku 18 üksikelamu ehitamiseks (Joonis 2). Lisaks 18 elamumaa krundile soovitakse moodustada 5 transpordimaa krunti. Elamumaa kruntide suurus on Uuetoa teega piirneval alal vähemalt 0,36 ha ning läänepoolsele alale planeeritud kruntidel vähemalt 0,7 ha.

Ehitusaluste pindade lubatavad maksimaalsed suurused on 450 m² kuni 700 m². Kokku on hoonealust pinda kavandatud kuni 9650 m². Eluhooned on planeeritud kuni 2-korruselised, maksimaalse kõrgusega maapinnast katuseharjani kuni 9 m. Elamumaa kruntidele on lubatud püstitada kolm hoonet – üks põhihoone ja kaks abihoonet.

Arvestades leibkonna suuruseks 3 (eeldus, et eramu leibkonna suurus on kõrgem kui keskmine 2,2) on lisanduvaks elanike arvuks 54 inimest.

Joonis 2. Alternatiiv II kohane planeeringulahendus.

2.5 Teed, parkimine, trassid, haljastus

Kuna alternatiivide I, II ja III erinevus on võrdlemisi väike ja seisneb elamukruntide arvus ning paiknemises, siis teede, parkimise ja trasside põhimõttelised lahendused on alternatiivide puhul sarnased.

Teed

Juurdepäas planeeringualale on kavandatud riigimaanteelt nr 11267 Kuusalu–Valkla alguse saava Uuetoa tee (35201:002:0248) katastriüksuse kaudu. Olemasolev Uuetoa tee on 5 m laiune

maaüksus, mille laiendamiseks on vajalik planeerida täiendav 5 m laiune transpordimaa krunt. Alternatiiv II ja III puhul on juurdepääsuks planeeringuala sisestele Uuetoa teest eemal asuvatele kruntidele on planeeritud 10 m laiuste tupikteedega koos überpööramisalaga päästeteenistuse ja jäätmeveo sõidukitele..

Transpordimaad on soovitatav anda väljaehitamise järgselt üle kohalikule omavalitsusele ning määrata avalikult kasutatavaks.

Asulat läbiva perspektiivse kergliiklustee rajamiseks on planeeritud eraldada transpordimaa krunt, et parendada kergliiklejate liikumisvõimalusi.

Parkimine

Planeeritud kruntide normatiivne parkimiskohtade arv on vastavalt standardile EVS 843:2016 „Linnatänavad“ vähemalt kolm parkimiskohta elamu kohta. Parkimine tuleb lahendada krundisisestelt maapealse parkimisena ning transpordimaale (sh riigiteele) parkimist ei ole kavandatud. Parkimisalade paiknemine, arv ning parkimislahendus antakse hoonete projekteerimise käigus.

Planeeringuala põhja osasse, paralleelselt riigiteega, on planeeritud transpordimaa krunt avaliku parkla rajamiseks, et tagada liiklusohutus suvistel rannakasutamise perioodidel ning vähendada sõidutee äärset parkimist.

Veevarustus

Uuetoa teel asub olemasolev veetrass, mis ei ole teadaolevalt osa ühisveevõrgust. Planeeritud kruntide veevarustuse võimalused tuleb täpsustada. Vajadusel tuleb kavandada veetrassi ringistamine Pedassaare teel asuva veetrassiga.

Tuletõrje veevarustus

Tuletõrje veevarustuse planeerimisel on tuginetud siseministri 18.02.2021 vastu võetud määrusele nr 10 „Veevõtukoha rajamise, katsetamise, kasutamise, korrashoiu, tähistamise ja teabevahetuse nõuded, tingimused ning kord“ ning Eesti Vabariigi standardile 812-6:2012+A1+A2 „Ehitiste tuleohutus. Osa 6: Tuletõrje veevarustus“.

Tuletõrjeveega varustatavad hooned võivad paikneda veevõtukohast kuni 200 m kaugusel, mõõdetuna ehitise sissepääsust.

Ühe tulekahju normvooluhulgaks on elamukruntidel arvestatud 10 l/s. I kasutusviisiga hoonel (elamud) loetakse veevõtukoha veeallikas piisavaks veekoguseks vähemalt 30 m³. Tuletõrjeveega varustamine toimub võimalusel ühisveevärgi torustikule paigaldatavate hüdrantide abil. Täpsed võimalused ja lahendused tuletõrje veevarustuse tagamiseks selguvad edasisel planeerimisel, kui võrguvaldaja on väljastanud tehnilised tingimused ühisveevõrgu planeerimiseks.

Reoveekanaliseerimine

Piirkonnas puudub ühiskanalisatsioonivõrk, millest tulenevalt tuleb planeeritud kruntide reoveekäitlus lahendada kohtkäitlusena.

Sademevesi

Planeeringuala ulatuses on kohati tegemist liigniiskete aladega, millest tingituna, tuleb rajada sademevee- ja kuivenduskraavid, mis ühendatakse olemasoleva kraavistikuga. Põhimõttelised lahendused on näidatud eskiisjoonisel ning need täpsustatakse edasise planeerimise käigus koostöös vastava ala spetsialistiga.

Elektrivarustus

Elektrivarustus planeeritakse vastavalt võrguvaldaja tehnilistele tingimustele.

Soojavarustus

Soojavarustus lahendatakse lokaalküttena. Lubatud on kõik kütteviisid (sh taastuvenergiat põhinevad keskkonnasäästlikud lahendused, maaküte) v.a kivisöe ja raskete kütteõlidega kütmine. Täpne küttesüsteemi lahendus tuleb anda hoonete projekteerimisel.

Haljastus

Detailplaneeringu eskiisis tehakse ettepanek kavandada haljasala maa olemasoleva Pedassaare tee piirkonna elamurajooni ja planeeritava elamuala vahelisele alale olemasoleva ja säilitatava metsa ulatuses. Elamukrundid on kavandatud alale, mis on läbinud lageraie ning on üldplaneeringuga määratud valgeks alaks, kus üldplaneeringuga olemasoleva maakasutuse sihtotstarbe muutmist ei piirata ning puuduvad nii üldplaneeringu kui ka seadusandlusega sätestatud maakasutuse piirangud ja kitsendused. Üldplaneeringuga kavandatud haljasala maale jäävad osaliselt kehtiva Uuetoa I detailplaneeringuga kavandatud teekoridor ja elamukrundid, millest tulenevalt on antud haljasala koridori laius tuntavalt kitsam ning selle eesmärgipärane kasutamine ei ole enam võimalik ning sellest tulenevalt ongi detailplaneeringu eskiisis tehtud ettepanek kavandada haljasala maa olemasoleva Pedassaare tee piirkonna elamurajooni ja planeeritava elamuala vahelisele alale.

Haljastus

KSH aruandes käsitletavat alternatiivid erinevad lisaks elamukruntide arvule metsamaa hoonestusvabana säilimise osas. Alternatiiv I korral säiliks Ilo maaüksuse lääneosa u 3,5 ha ulatuses hoonestuse vabana. Alternatiiv II korral oleks ala suurus u 1,5 ha ning planeeringualal ei säiliks hoonestusvaba ala vähemalt 50 m laiusena. Alternatiiv III korral oleks ala suurus u 2,3 ha ja säilitataks 50 m laiune ala planeeringuala. Käsitletud on ainult planeeringualale jääva metsaala ulatust. Haljasala toimimist toetaks antud piirkonnas väljaspoole planeeringuala jääv Männi-Tüllu maaüksusel säilinud metsaala ning planeeringualast lõuna suunda jääv metsamassiiv.

3 Detailplaneeringu seos muude asjakohaste strateegiliste planeerimisdokumentidega

Käesolevas peatükis vaadeldakse koostamisel oleva Salmistu küla Külaserva, Segametsa ning Ilo kinnistute planeeringulahenduse vastavust ülemuslikele planeerimisdokumentidele ning tuuakse välja olulisimad asjaolud, millega tuleb planeeringu koostamisel arvestada.

3.1 Harju maakonnaplaneering 2030+¹

Harju maakonnaplaneering annab soovitusel detailplaneeringu koostamise kohustusega alade ja juhtude määramiseks üldplaneeringutes. Detailplaneeringu koostamise kohustuse vajadus on järgmistel aladel ja juhtudel:

- 1) planeerimisseaduses ettenähtud aladel ja juhtudel;
- 2) detailplaneeringu koostamise kohustusega aladel ja juhtudel, kus planeerimisseadus ei nõua detailplaneeringu koostamist, kuid on määratud või määratakse üldplaneeringuga.

Maakonnaplaneeringu kohaselt on tiheasustusalade kujundamine roheline võrgustiku alal keelatud. Uued asustusalad tuleb kavandada väljapoole tuumalasi, asustusalad ei tohi läbi lõigata roheline võrgustiku koridore. Uute asustusalade moodustamisel on vaja hinnata mõju roheline võrgustiku toimivusele, kaaluda tuleb detailplaneeringu koostamise vajadust.

Detailplaneeringuala ei kattu maakonnaplaneeringu kohase rohevõrgustiku ala ega väärtusliku maastikuga. Kavandatav tegevus on kooskõlas Harju maakonnaplaneeringuga 2030+.

3.2 Kuusalu valla üldplaneering²

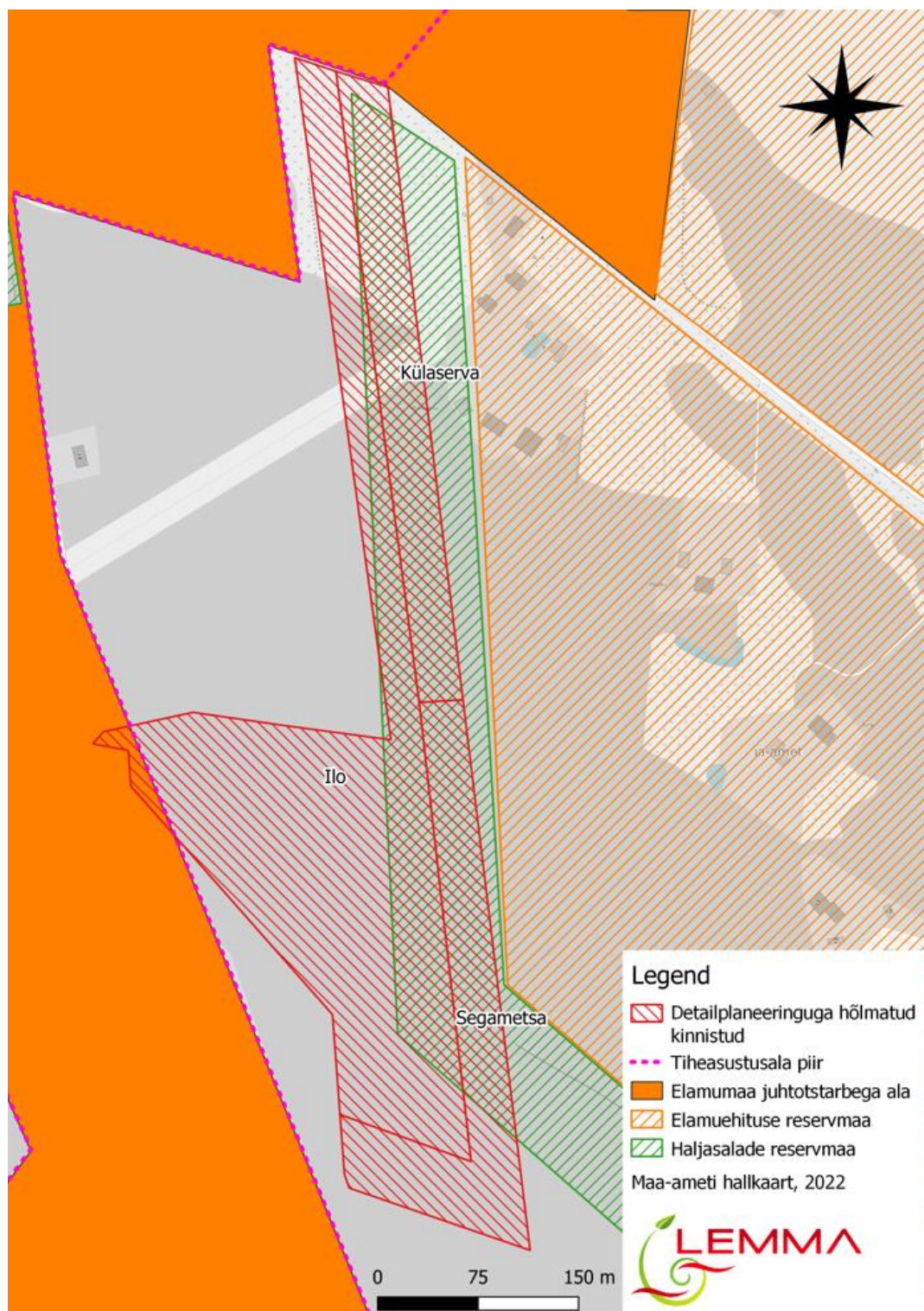
Detailplaneeringuala ei jää hetkel kehtiva Kuusalu valla üldplaneeringuga (kehtestatud Kuusalu Vallavolikogu poolt 19.12.2001. a otsusega nr 68) määratud elamumaale. DP-ga seotud kinnistud paiknevad osaliselt nn valgel alal ning osaliselt haljasala maal (Joonis 3). Valge ala üldplaneeringu kaardil tähendab, et antud aladel maakasutuse sihtotstarve ei muutu ja selle muutmist tulevikus ei piirata. Ka pole nendele aladele ette nähtud suuremaid ja eraldi käsitlemist väärivaid kitsendusi ega piiranguid. Valge ala maakasutuse sihtotstarbe muutmine on võimalik läbi detailplaneeringu. Hajaasustuses DP koostamisel on elamute ehituskruuntide minimaalne suurus 0,36 ha ja hoonete min kaugus naaberkruntide hoonestusest 30,0 m.

Üldplaneeringu kohaselt on haljasalade maa reserveeritud haljasalade ja haljasvööndite rajamiseks kompensatsiooni aladena ja suuremate liiklusmagistraalide äärde kaitsevöönditena, reeglina mitte vähem kui 50 m laiuselt. Antud asukohas ei ole tegu kaitsevööndiga (puudub häiringut põhjustav objekt).

Detailplaneeringut käsitletakse üldplaneeringut muutvana kuna nähakse ette haljasalade reservmaa asukoha muutmist.

¹ <https://maakonnaplaneering.ee/maakonna-planeeringud/harjumaa/harju-maakonnaplaneering-2030/>

² <https://www.kuusalu.ee/kehtivad-uldplaneeringud>

Joonis 3. Kuusalu valla kehtivas üldplaneeringus esitatud maakasutus ja detailplaneeringu ala paiknemine.

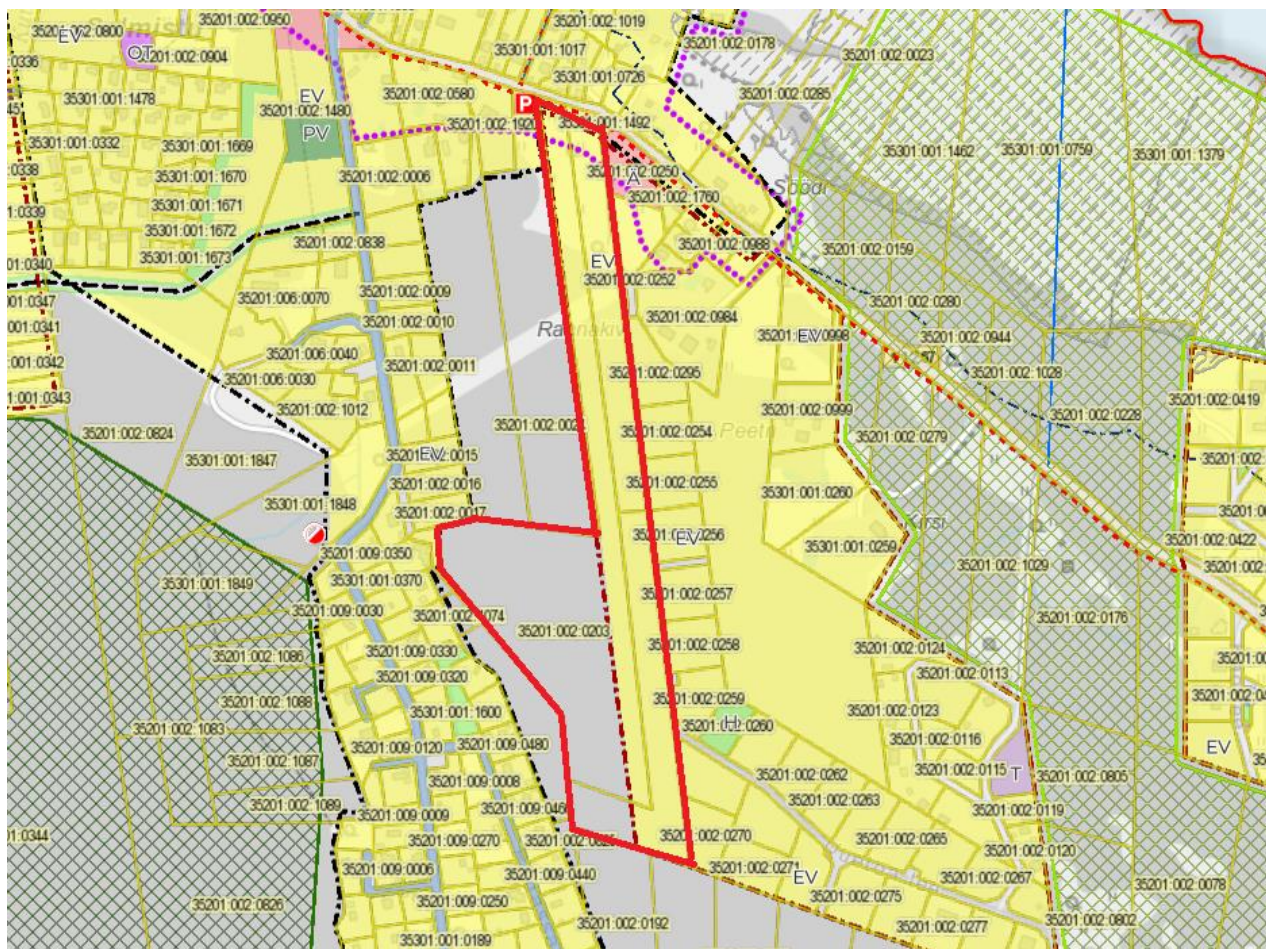
3.3 Kuusalu valla koostatav üldplaneering

Kuusalu valla uus üldplaneering on koostamisel – avalikustatud on eskiislahendus. Eskiislahenduse kohaselt ei ole planeeritav ala rohevõrgustiku osa. Samuti ei ole planeeritud alale haljasalaid ja muid ribastruktuure. Ala on osaliselt määratud kompaktse hoonestusega alaks ,

kuhu on planeeritud väikeelamumaa juhtotstarve. Osaliselt on tegu hajaasustusalaga, kuhu juhtotstarvet ei määrata.

Maakasutuse juhtotstarbelt vastab kavandatav planeeringulahendus koostatavale üldplaneeringule.

Joonis 4. Planeeringuala paiknemine koostatava Kuusalu valla üldplaneeringu eskiisi kohaselt maakasutusplaanil.

3.4 Kuusalu valla ühisveevärgi- ja kanalisatsiooni arendamise kava aastateks 2020-2032³

Kuusalu valla ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni arendamise kava 2020–2032 kohaselt jääb planeeringuala perspektiivsesse roveekogumialasse. Aladel, kuhu on ühiskanalisatsiooni rajamine kavandatud, kuid seda ei ole veel rajatud, võib erandkorras ja ajutise lahendusena kuni ühiskanalisatsiooni liitumisvõimaluse loomiseni kasutada kogumismahutit.

³ <https://www.riigiteataja.ee/aktiisa/4150/4202/1001/arengukava.pdf#>

3.5 Piirkonna teised detailplaneeringud

3.5.1 Salmistu küla Soo-Sarapiku kinnistu detailplaneering

Planeeringuala kõrvale jääb Kuusalu Vallavolikogu 17.08.2022. a otsusega nr 25 algatatud Salmistu küla Soo-Sarapiku kinnistu detailplaneering. Nimetatud planeeringule koostati KSH eelhinnang⁴, kuid täiemahuline KSH jäeti algatamata. Soo-Sarapiku (35201:002:0024) katastriüksus piirneb Ilo maaüksuse põhjaosaga lääne suunast. Soo-Sarapiku detailplaneeringuga soovitakse jagada kinnistu viieks elamukrundiks, suurustega 3000 m²- 8800 m². DP lähteülesande kohaselt tuleb kavandada Kuusalu-Valkla tee äärde parkimisala, transpordimaa ning koostöös Külaserva, Segametsa ja Ilo kinnistute detailplaneeringuga juurdepääsuteed. KSH aruande koostamise ajahetkel on Soo-Sarapiku detailplaneering veel menetluses.

3.5.2 Uuetoa I maaüksuse detailplaneering

Planeeringuala piirneb ida suunast 2003. a kehtestatud Uuetoa I maaüksuse detailplaneeringu alaga, millega kavandati ca 3600 m² suurused üksikelamu krundid ning Uuetoa tee. Juurdepääsutee elamukruntidele kavandati 10 m laiusena osaliselt Uuetoa I maaüksusest moodustatavale transpordimaale ning osaliselt Külaserva ja Segametsa kinnistutele kavandatud transpordimaale. Külaserva ja Segametsa kinnistutel koostatav detailplaneering jäi tol ajal kehtestamata ning transpordimaa moodustamata. Kehtestatud Uuetoa I maaüksuse detailplaneeringu kohaselt on elamukrundid moodustatud, nende teenindamiseks vajalik juurdesõidutee on aga siiani rajamata, kuna teemaa laius ei ole piisav nõuetekohase sõidutee rajamiseks ning elamukruntide sihtotstarbeline kasutamine ei ole hetkel võimalik. Seega on käesoleva DP eesmärgiks lisaks elamukruntidele planeerida Uuetoa tee laiendamiseks transpordimaa krunt, mis võimaldaks rajada nõuetekohase juurdepääsutee muuhulgas ka Uuetoa I elamualale.

Ptk-s 3.2 on välja toodud, et käesoleva KSH objektiks oleva DPga seotud kinnistud paiknevad osaliselt ÜP-ga ette nähtud haljasala maal (Joonis 3). Nimetatud haljasala maa kulgeb põhjalõuna suunaliselt Uuetoa I DP lääne serva pidi (ja kattub selle lõunaosaga) ning sellega piirneva Külaserva, Segametsa kinnistute DP ala idaservas. Uuetoa I maaüksuse detailplaneeringu kehtiva lahenduse tõttu ei ole haljasala säilimine antud asukohas tagatud. Kehtiva detailplaneeringuga on haljasalale kavandatud juurdepääsutee.

---

⁴ <http://atp.amphora.ee/kuusaluvv/?o=20&o2=-1&u=-1&hdr=hp&dschex=1&sbr=all&tbs=act&sbrq=detailplaneeringu%20algatamine&itm=574131&clr=history&pageSize=20&page=1>

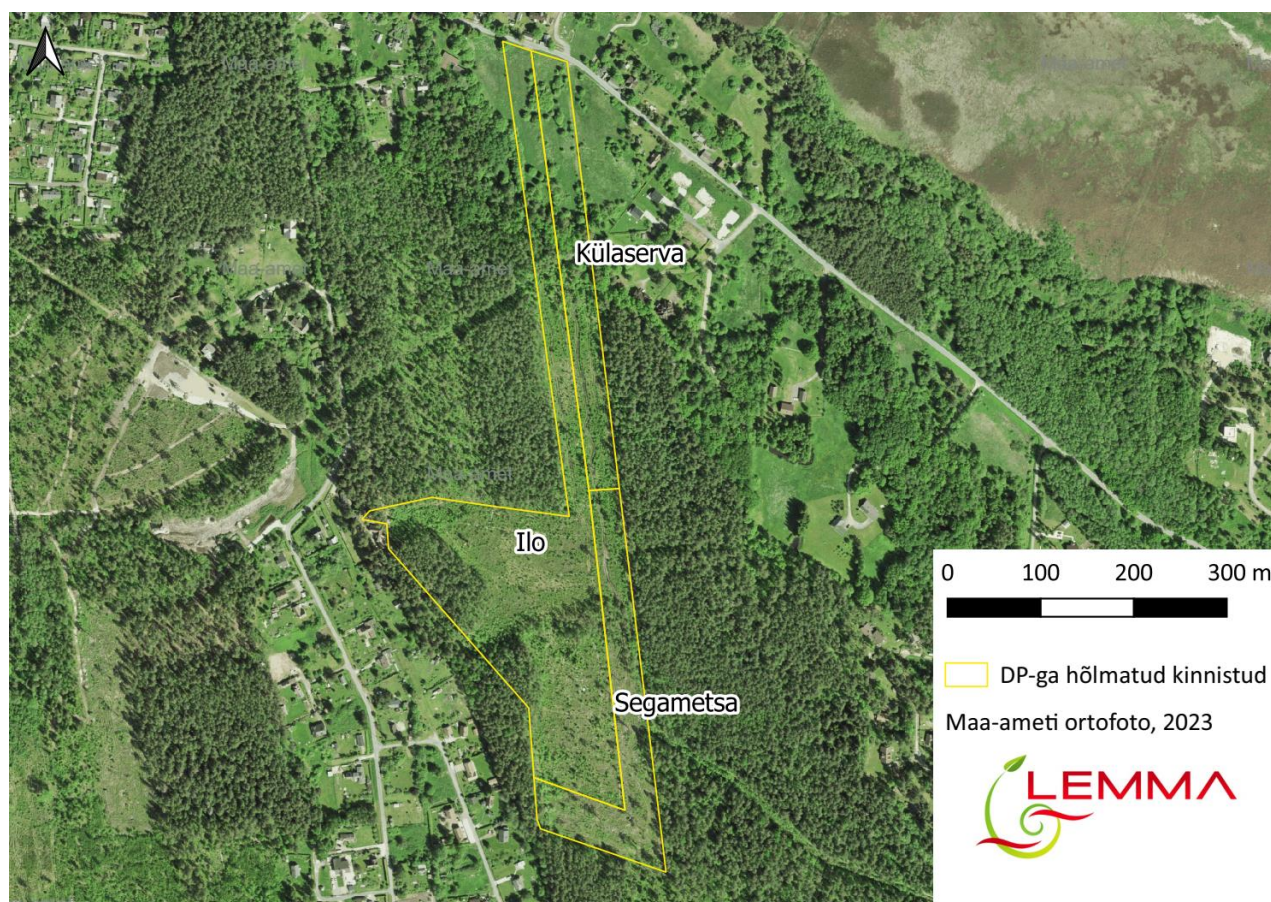

4 Mõjutava keskkonna kirjeldus

4.1 Üldandmed

Detailplaneeringu ala hõlmab Harju maakonnas Kuusalu vallas Salmistu külas Külaserva (35201:002:0045, maatulundusmaa 100%), Segametsa (35201:002:0136, maatulundusmaa 100%) ning Ilo (35201:002:0203, maatulundusmaa 100%) kinnistuid (Joonis 5). Ehitisregistri andmetel ei paikne käesoleval hetkel detailplaneeringuga hõlmatud kinnistutel ehitisi.

DP ala näol on tegemist nii säilinud metsaalaga kui ka hiljuti lageraie läbinud alaga. Ilo kinnistust (5,92 ha) moodustab 5,36 ha metsamaa, 0,49 ha looduslik rohumaad ja 0,07 ha muu maa. Segametsa kinnistu on kogu ulatuses (1,91 ha) metsamaa. Külaserva kinnistust (1,64 ha) moodustab metsamaa 0,89 ha, looduslik rohumaad 0,62 ha ja muu maa 0,12 ha.

Joonis 5. Planeeringuala Maa-ameti ortofotol.

4.2 Looduskeskkond

4.2.1 Geoloogiline ehitus ja hüdrogeoloogilised tingimused

Tuginedes Maa-ameti geoportaali geoloogia 1:50 000 kaardilehe andmetele, siis paikneb DP alal, mille pinnakate koosneb peamiselt Litorinamere setetest (Q2Lt) ja Võrtsjärve alamkihistu moreenist (Q1jrVr_g). Litorinamere setted on Litorinamere basseinis või rannal settinud meresetted (kruus, liiv, aleuriit, saviliiv, liivsavi, meremuda). Võrtsjärve alamkihistu moreen on Järva kihistu Võrtsjärve alamkihistu liustikusetted e moreenid (saviliiv ja liivsavi, veerised ja munakad). Pinnakatte paksus ulatub 20–30 m paksuseni, suurenedes idast läände.

Tuginedes Maa-ameti pinnakatte geomorfoloogia andmetele, siis kattub Ilo katastriüksus lääne suunas mattunud oruga.

Tuginedes Kavandatava tegevuse alast 100 m raadiusesse jäävate puurkaevude⁵ (PRK0009507, PRK0019734 ja PRK0017494) andmetele, siis saavad läheduses olevad puurkaevud põhjavee Kambriumi-Vendi põhjaveekogumist. Puurkaevudes jääb veekihi lasuvus-sügavus maapinnast 80–111 m sügavusele.

Tuginedes Maa-ameti põhjavee kaitstuse hinnangu kaardikihile 1:50 000, siis jääb detailplaneeringu ala kaitstud põhjaveega alale. Vaadeldavas piirkonnas on põhjavesi looduslikult väga hästi kaitstud maapinnalt lähtuva punkt- või hajureostuse suhtes.

4.2.2 Radoon

Vastavalt Eesti standardile EVS 840:2017 „Juhised radoonikaitse meetmete kasutamiseks uutes ja olemasolevates hoonetes“ liigitatakse pinnas radooniohtlikkuse järgi neljaks. Tuginedes Eesti pinnase radooniriski kaardile, siis jääb planeeringuala KOV Rn-riski klassi „kõrge või väga kõrge“ (>50 kBq/m³).

4.2.3 Pinnavesi

Maa-ameti andmetel ei kattu detailplaneeringu ala mitte ühegi vooluveekogu ega pinnaveekoguga, millega seoses veekogudest lähtuvad kitsendused alal puuduvad.

DP-ga seotud kinnistud Ilo ja Külaserva kattuvad põhja suunas ranna piiranguvööndiga (Mererand, Peipsi j, Võrtsjärv, Pihkva j, Lämmijärv, vid: 20220353104). Looduskaitseseaduse⁶ § 37 lg 2 kohaselt on ranna piiranguvööndis asuvate metsade kaitse eesmärk vee ja pinnase kaitsmine ja puhketingimuste säilitamine. Ranna piiranguvööndis on keelatud lageraie.

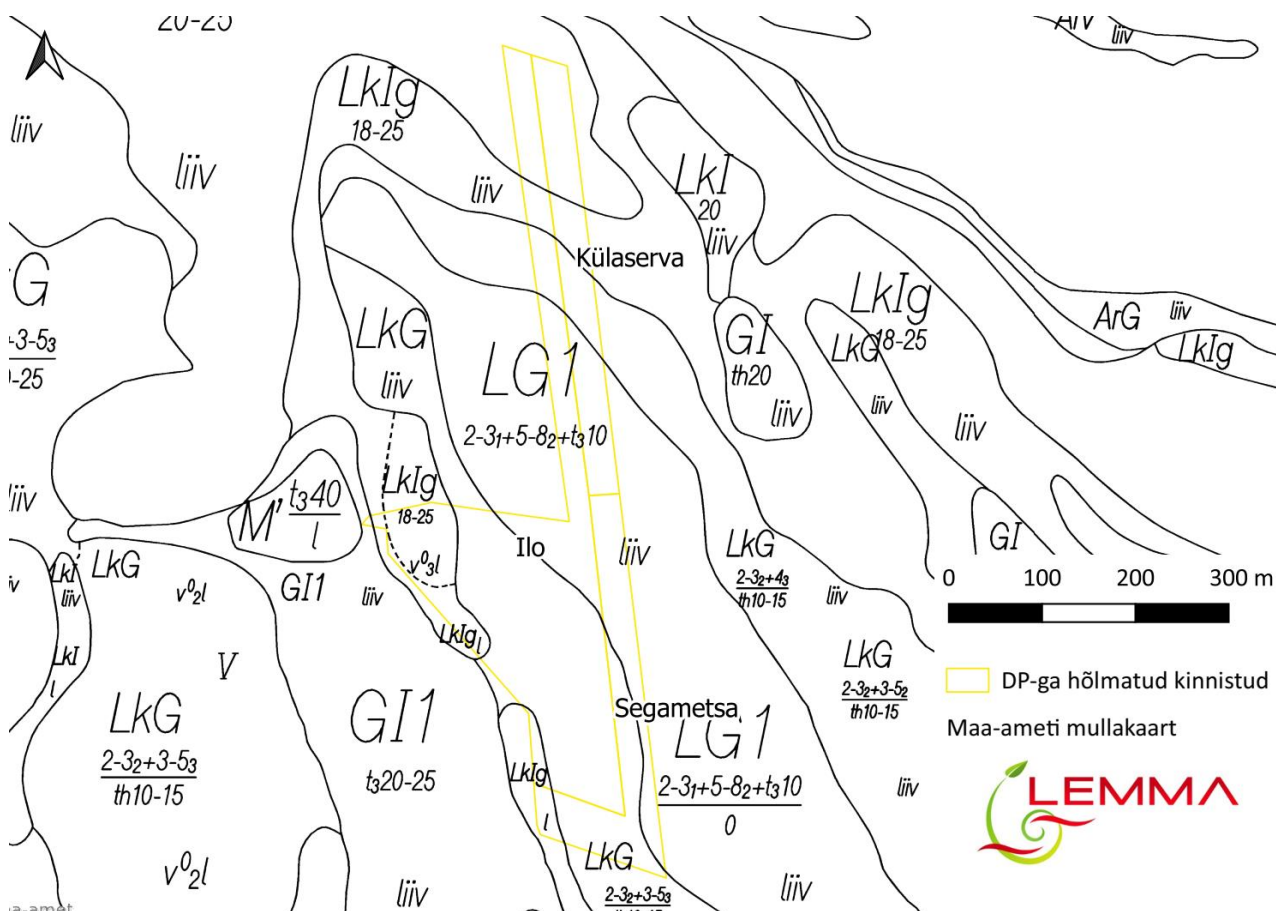
4.2.4 Mullastik

Praktiliselt terve planeeringu põhjaosas paiknev niiduala paikneb mullastiku kaardirakenduse alusel kuivematel leetunud muldadel ning planeeringuala metsamaa jääb valdavalt niiskematele gleistunud leetunud, leede-turvastunud muldadele või leetunud ja leede- gleimuldadele (Joonis 6).

---

⁵ <https://veka.eelis.ee/veka.aspx?type=artikkel&id=214457803>

⁶ <https://www.riigiteataja.ee/akt/129062022007?leiaKehtiv>

Joonis 6. Planeeringuala Maa-ameti mullakaardil.

4.2.5 Taimestik ja elupaigad, looduskaitse

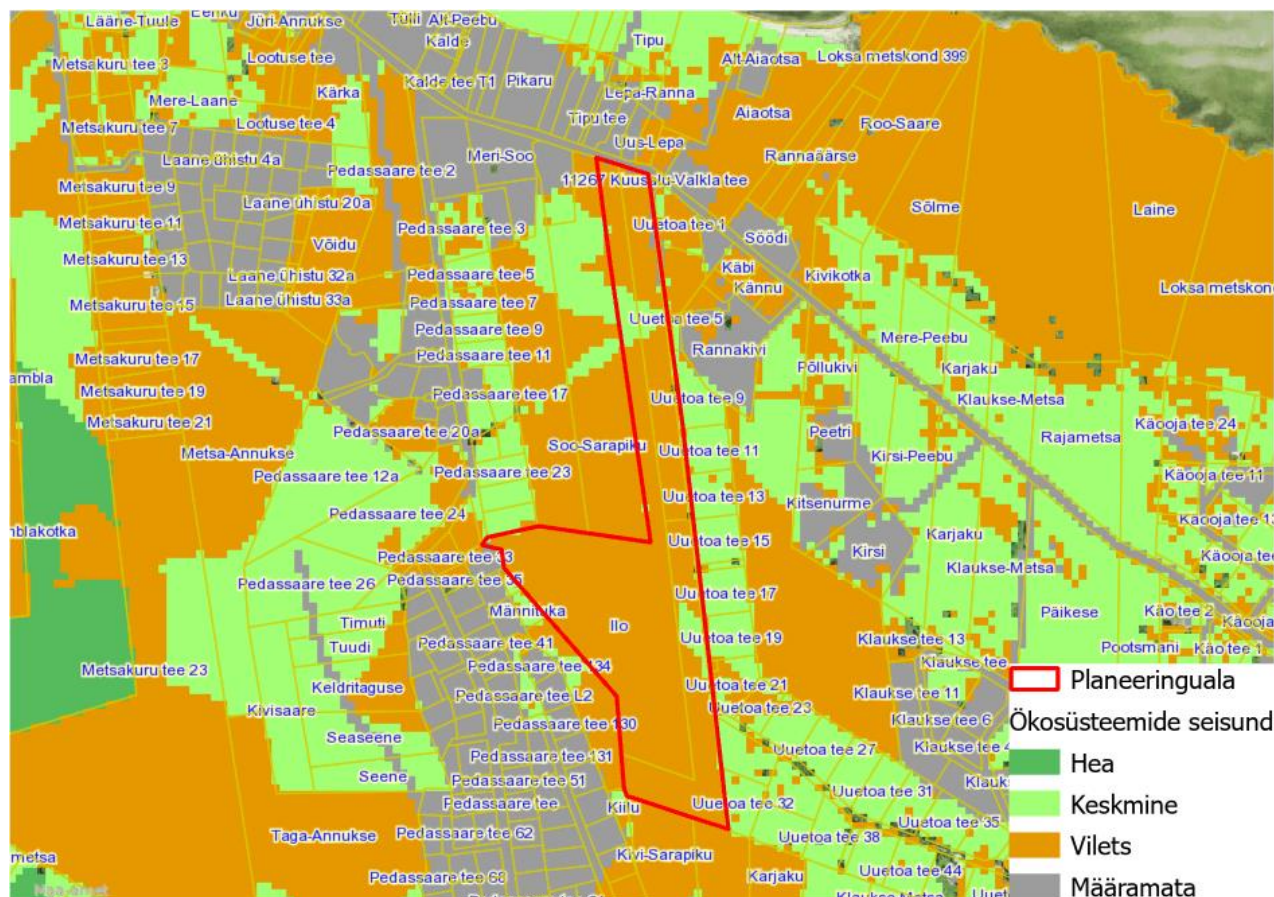
Kavandatava tegevuse alal ja selle kontaktvööndis puuduvad registreeritud kaitsealused taimeliigid ja loomade elupaigad. DP ala ega selle kontaktvöönd ei kattu metsa vääriselupaikadega. DP ala ega selle kontaktvöönd ei kattu mitte ühegi loodusdirektiivi elupaiga esinemisalaga.

Kavandatava tegevuse ala ega selle kontaktvöönd ei kattu mitte ühegi kaitsealaga. Lähim kaitseala jääb u 950 m kaugusele lääne suunda (Valkla looduskaitseala, KLO1000682). Lähim Natura 2000 ala jääb kavandatavast tegevusest 1,1 km kaugusele põhja suunda (Kolga lahe linnuala (RAH0000094) ja Kolga lahe loodusala (RAH0000612, ühtlasi ka Kolga lahe hoiuala (KLO2000003))).

ELME projekti⁷ raames koostatud ökosüsteemide seisundi kaardikihi andmetel on planeeringuala puhul tegu valdavalt viletsas seisundis ökosüsteemidega alaga.

⁷ <https://keskkonnateadlik-kaur.hub.arcgis.com/>

Joonis 7. Ökosüsteemide seisund planeeringualal. Alus: ELME projekt, Keskkonnaagentuur.

Kuna planeeringuala elustiku ja koosluste osas oli andmestik piiratud, siis KSH raames viidi zooloog ja ökoloog Ants Tulli poolt planeeringualal läbi välitööd 11.07.2022. a.

Planeeringuala põhjaosas leetunud mullaga niidualal oli kasvamas valdavalt harilik kastehein (*Agrostis capillaris*), harilik kerahein (*Dactylis glomerata*), hobumadar (*Galium verum*), pihalakas (*Sorbus aucuparia*) ja toomingas (*Prunus padus*). Metsapiiril lisandus (pn 1847, Joonis 8) puudest I rindes harilik tamm (*Quercus robur*) ja harilik mänd (*Pinus Sylvestris*), II rindes arukask (*Betula pendula*), lisandus harilik jänesekapsas (*Oxalis acetosella*), harilik maikelluke (*Convallaria majalis*). Planeeringuala tagumisel alal lisandus nõmmemetsadele iseloomulikumaid liike nagu harilik härghein (*Melampyrum nemorosum*), kanarbik (*Calluna vulgaris*) ning harilik mustikas (*Vaccinium myrtillus*), sõnajalgtaimedest harilik kilpjalg (*Pteridium aquilinum*) ning loalistest harilik luga (*Juncus effusus*). Kuivemal niidualal kasvas veel naistepuna (*Hypericum spp.*), valge- ja hobumadar (*G. album*, *G. verum*). Varjulises ja niiskemas kasvukohas (pn 1851) oli kasvamas salu-tähthein (*Stellaria nemorum*) ning sealt edasi (pn 1852) mitmed loalised (*Juncus spp.*).

Imetajatest esines niidualal metskitse (*Capreolus capreolus*) poolt kaabitud toitumislohud (pn 1844), veidi maad edasi (pn 1846) kulges planeeringualaga ristisuunaliselt ulukirada, mis on tõenäoliselt halljänese, punarebase ja metskitse poolt sissetallatud ja regulaarselt kasutatav rada. Niiduala tihedamas osas (pn 1850) nähti metskitse soku. Kuna soku nähti aktiivsel jooksuajal võib eeldada, et tegemist on soku kodupiirkonnaga.

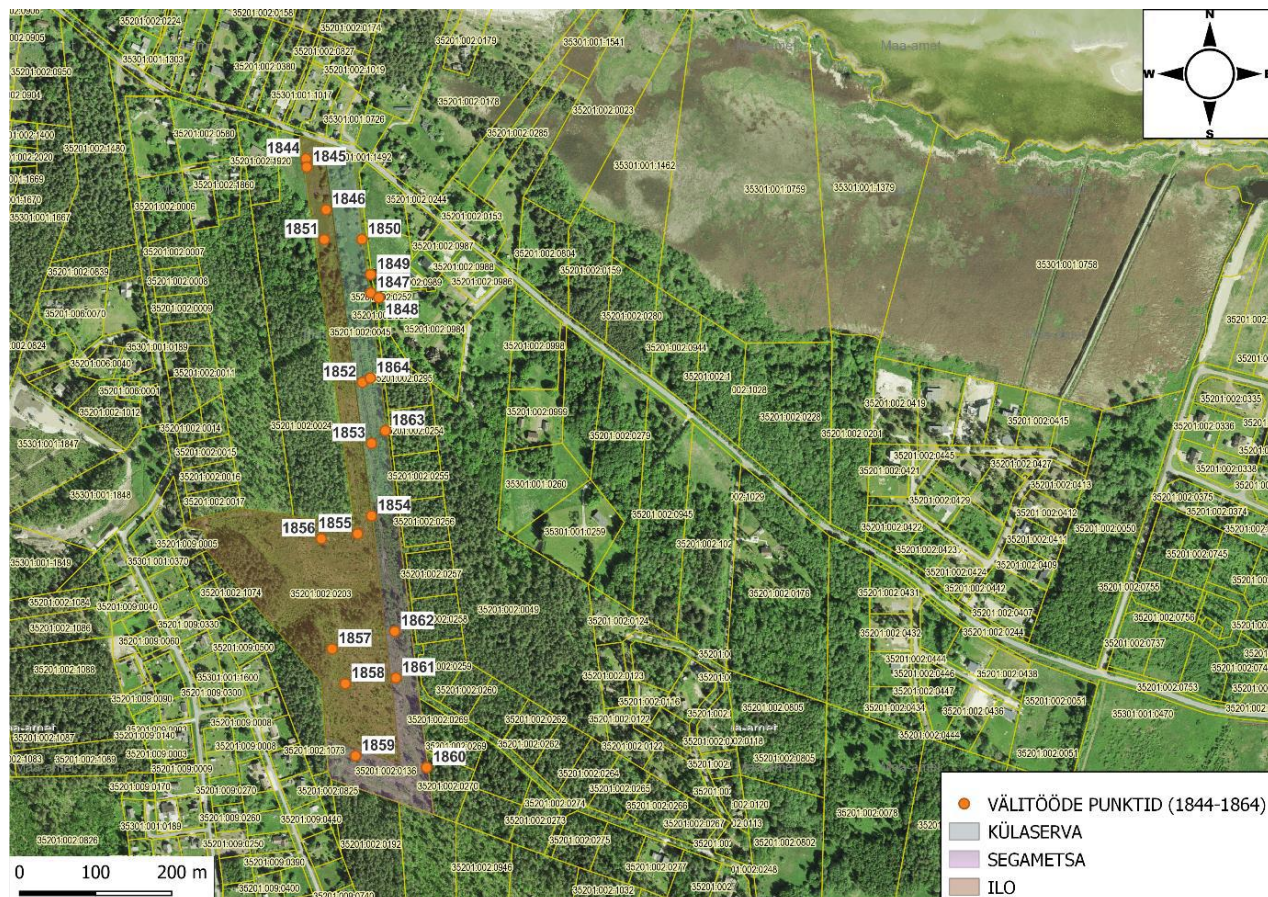
Tagumistel metsaaladel ei õnnestunud eraldi ulukirada leida. Pigem puudusid konkreetsed ulukirajad, kuna ulukid toituvad kogu metsaala ulatuses. Lõunas nähti metskitse (tegevus)jälgi mitmes punktis (nt pn 1859 ja 1861) ning silmati ühte metskitse emaslooma koos tallega. Seega võib järeldada, et ulukitest on metskitsele planeeringuala oluline kodupiirkond, kus käiakse

toitumas, paaritumas ning kasvatatakse järglasi, põdra puhul on pigem tegemist tema toitumisalaga, kuid piirkonnas võidakse toituda ka koos vasikatega.

Männinoorendiku servas (pn 1854) oli toitunud põder ning seal esinesid ka kevadised põdrapabula hunnikud, mis viitavad aktiivsele põdra toitumisalale. Tegemist oli vahelduva mustika ja kanarbiku kasvukohatüübiga, kus peapuuliigiks on olnud enne uuendusraiet harilik mänd. Põdra pabulaid nähti mitmetes planeeringuala paikades (pn 1862, 1863 ja 1864).

Planeeringualal või selle lähiümbruses kohati või kuulati paikvaatlusel 17 liiki linde, kes on ära toodud Tabel 1-s. Männinoorendikus (pn 1856) nähti öösorri (LK III kat), kes võib antud elupaigas pesitseda. Peamised ohutegurid öösorri Eestis on pestitsiidide kasutamine, mis kahandab toiduhulka, liiklusvoogude suurenemine maanteedel ning öösorri elupaikade hävinemine ning kvaliteedi langus. Lageraie pigem negatiivselt ei mõju. Lõunapoolsel metsalagendikul fikseeriti kaks sookurget (LK III kat; pn 1860), kes raiesmikul toituvad. Peamisteks ohuteguriteks Eestis loetakse sookurele elupaikade kuivendamist, pesitsusaegset häirimist ning suurt kisklussurvet väikekiskjate poolt sookure poegadele ja kurnadele⁸.

Joonis 8. Välitöö ajal tehtud vaatlused ja nende numbrid (1844–1864).

Välivaatluste ja andmebaaside andmestiku koondandmetena võib planeeringualal ja kontaktvööndis esineda Tabel 1 esitatud linnuliike, kellest looduskaitse III kategooriasse kuuluvad rähniliistest musträhn, pistrikulistest lõopistrik, haukalistest hiireviu ning hanelistest ristpart.

⁸ Leito, A. 2018. Sookurg. Linnuatlas. Eesti haudelindude levik ja arvukus. Eesti Ornitoloogiaühing, Tartu.

Tabel 1. Planeeringualal ja selle lähikonnas elutsevad linnuliigid.

Liik	Ladinakeelne nimi	Kaitsekategooria
Talvike	<i>Emberiza citrinella</i>	
Aed-pöösaliind	<i>Sylvia borin</i>	
Hallrästas	<i>Turdus pilaris</i>	
Kaelustuvi	<i>Columba palumbus</i>	
Kuuse-käbilind	<i>Loxia curvirostra</i>	
Kägu	<i>Cuculus canorus</i>	
Metsvint	<i>Fringilla coelebs</i>	
Musträstas	<i>Turdus merula</i>	
Metskiur	<i>Anthus trivialis</i>	
Ohakaliind	<i>Carduelis carduelis</i>	
Pruunselg-pöösaliind	<i>Curruca communis</i>	
Rasvatihane	<i>Parus major</i>	
Ronk	<i>Corvus corax</i>	
Salu-lehelind	<i>Phylloscopus trochilus</i>	
Sookurg	<i>Grus grus</i>	III
Väike-lehelind	<i>Phylloscopus collybita</i>	
Öösorr	<i>Caprimulgus europaeus</i>	III
Pöialpoiss	<i>Regulus regulus</i>	
Tutt-tihane	<i>Lophophanes cristatus</i>	
Salutihane	<i>Poecile palustris</i>	
Hallvares	<i>Corvus cornix</i>	
Sinitihane	<i>Cyanistes caeruleus</i>	
Kanepiliind	<i>Acanthis cannabina</i>	
Hiireviu	<i>Buteo buteo</i>	III
Lõopistrik	<i>Falco subbuteo</i>	III
Linavästriik	<i>Motacilla alba</i>	
Suitsupääsuke	<i>Hirundo rustica</i>	
Põldvarblane	<i>Passer montanus</i>	
Puukoristaja	<i>Sitta europaea</i>	
Punariind	<i>Erithacus rubecula</i>	
Harakas	<i>Common Magpie</i>	
Suur-kirjurähn	<i>Dendrocopos major</i>	
Musträhn	<i>Dryocopus martius</i>	III
Mets-lehelind	<i>Phylloscopus sibilatrix</i>	
Väike-pöösaliind	<i>Curruca curruca</i>	
Käblik	<i>Troglodytes troglodytes</i>	
Mustpea-pöösaliind	<i>Sylvia atricapilla</i>	
Kõrkja-rooliind	<i>Acrocephalus schoenobaenus</i>	
Naerukajakas	<i>Chroicocephalus ridibundus</i>	
Kühmnokk-luik	<i>Cygnus olor</i>	
Jääkoskel	<i>Mergus merganser</i>	
Sõtkas	<i>Bucephala clangula</i>	
Ristpart	<i>Tadorna tadorna</i>	III
Vihitaja	<i>Actitis hypoleucos</i>	

- **Musträhn** (*Dryocopus martius*) elutseb peamiselt vanemates loodusmetsades, nt valgusküllastes männikutes ning leht- ja segametsades. Pesitseb sageli raielangi säilikpuus või eelistab lanke ja häile ning nende lähedust. Loob pesapaiku kaitsealusele õõnetuvile,

kuid ka nt sõtkale. Peamisteks ohuteguriteks on vanade metsade pindala vähenemine ning pesitsuspuude eemaldamine metsaraie tõttu⁹.

- **Lööpistrik** (*Falco subbuteo*) eelistab elupaigana valgusküllaseid männikuid või männitukkasid, eelistab pigem loo-, palu-, nõmme- ja rabastuvaid puustuid. Pesaalusena kasutab sageli hallvarese või ronga vana pesa. Tundlik pesitsusaegsete häiringute suhtes, eriti haudeperioodil.
- **Hiireviu** (*Buteo buteo*) eelistab pesitseda erinevat tüüpi metsaservades, kus lähedusse jääb piisavalt niite, põlde, luhti ja raielanke. Peamiseks ohuteguriks on metsaraie ning vanade pesapuude raiumine metsast ning ka raieaegne häirimine¹⁰.
- **Ristpart** (*Tadorna tadorna*) pesitseb rannakadastikes, kivialustes koobastes, merelähedastes avamaastiku kiviaedades, paadikuuride urgastes või nende pööningutel ja avaustes. Peamisteks ohtudeks on pesapaikade kadumine ja toitumisvõimaluste ahenemine seda eelkõige läbi pilliroostumise. Ohuks on ka kiskjatest rebane ja haukalistest merikotkas.

Läheduses leitud kaitsealustest linnuliikidest paiknes muusträhni vaatlus Ilo kinnistu raielangist ca 200 m kaugusel, kus teda on vaadeldud pesitsusperioodil. Kinnistu langil esines sobilikke puutüükaid, kus erinevad rähnised jt tavalised suluspesitsejad (nt rasvatihane, must-kärbsenäpp) saavad pesitseda. Kuivõrd ala läbib lõunapoolt inimeste jalutusrada, kus käiakse koertega, siis pole tõenäoline, et häirimistundlikud liigid nagu lööpistrik ja hiireviu läheduses pesitseksid. Lööpistrik ja hiireviu võivad raielanki kasutada pigem toitumise eesmärgil.

Kaitsealustest taimeliikidest on läheduses (ca 960 m kaugusel) fikseeritud pruunikat-pesajuurt (*Neottia nidus-avis*, LK III kat) ning kaitsealustest imetajatest on tehtud ca 670 m kaugusel nahkhiirlase (*Vespertilionidae spp.*, LK II kat) liigini määramata isendivaatlus.

Lisaks kaitsealustele liikidele on 1 km ulatuses kaardistatud 59 samblikuliiki. Enamik neist on Eestis kasvavad tavalised liigid (Tabel 2). Osad neist on head puhta õhu indikaatorliigid (nt pikk habesamblik, peen narmassamblik), mida kõrge õhusaastega aladel ei leidu.

Tabel 2. Planeeringuala läheduses (1 km ulatuses) vaadeldud samblikuliigid koos kasvupaiga ning levikuga Eestis.

Sambliku liik	Kasvupaik ja levik Eestis	Sambliku liik	Kasvupaik ja levik Eestis
<i>Lecanora helicopsis</i>	graniitkividel ja lubjakivikaljudel; sage mereäärsetes piirkondades	jalgssamblik	okas- ja lehtpuude koorel ja puidul; laialt levinud parasvöötmes (sh Eestis)
harilik põdrasamblik	maapinnal nõmmedel, nõmme- ja palumetsades, liivikutel, loopealsetel, rabades	pikk habesamblik	valdavalt okaspuudel (eriti kuusel, vähem männil), aga ka kasel; väga sage, tundlik õhusaaste suhtes
saare-rihmsamblik	laialehistel lehtpuudel, parkidel ja puisteedel; tavaline, levinud kogu territooriumil	kitsahõlmne koldsamblik	graniitkividel valgusrikastes kasvukohtades; väga sage peamiselt Põhja- ja Loode-Eestis ning saartel
näsa-	lehtpuu tüvedel ja peenikestel	kivi-	graniitkividel, kuid võib üle

⁹ Kinks, R. 2018. Muusträhn. Linnuatlas. Eesti haudelindude levik ja arvukus. Eesti Ornitoloogiaühing, Tartu.

¹⁰ Väli, Ü., Jair, A. 2018. Hiireviu. Linnuatlas. Eesti haudelindude levik ja arvukus. Eesti Ornitoloogiaühing, Tartu

Salmistu küla Külaserva, Segametsa ning Ilo kinnistute detailplaneeringu keskkonnamõju strateegilise hindamise aruanne. Versioon: 22.12.2023

Sambliku liik	Kasvupaik ja levik Eestis	Sambliku liik	Kasvupaik ja levik Eestis
pruunsamblik	okstel, harvem puidul või okaspuudel; harilik kogu alal	lapiksamblik	minna puukoorele ja samblale; sage kogu alal
vagu-lapiksamblik	leht- ja okaspuude koorel ja puidul, harvem kivil; sagedasemaid samblikuliike	harilik hallsamblik	paljude puuliikide (eriti okaspuude) okstel ja tüvedel; harilikum lehtsamblik
islandi käokõrv	maapinnal nõmmemetsades, nõmmedel, liivikutel; tavaline, levinud kogu territooriumil	toru-hallsamblik	peamiselt okaspuude, harvem lehtpuude (kaskede) okstel ja tüvedel, harva sammaldunud kivil; paiguti harilik, taandunud suuremate linnade ümbrusest
rand-kuldsamblik	Mereäärsetel graniitkivil; läänesaartel ja põhjarannikul sage	tähtjas rosettsamblik	puude tüvedel ja okstel, eelistab lehtpuid (eriti haaba); harilik kogu alal
viljakas korpsamblik	lehtpuude peentel okstel, harva puude koorel, veel harvem puidul; väga sage kogu alal	rohekas pruunsamblik	lehtpuudel, eriti sanglepa, harvem okaspuude koorel; tavaline eelkõige lodu- ja lammimetsades
müüri-kuldsamblik	lubjakivil, betoon- ja telliskiviseintel, mördil jne, harva graniitkivil; sage	sinakas rosettsamblik	kivil, kaljudel, sageli väetatud linnukivil, tsemendil ja puidul, sage
pruun kilpsamblik	sageli avatud kasvukohtades maapinnal; tavaline	hall karesamblik	männil, puidul ja happelistel kivil; tavaline
paljas ruugsamblik	graniitkivil; suurem ohtrus läände- ja loodeosas	kare koldsamblik	graniitkivil; tavaline
harilik põdrasamblik	nõmme-, palu- ja rabamännikuts, loometsades, loodudel, rabanõmmedel, rabadel; tavaline	peen narmassamblik	puude okstel ja tüvedel (eelistab okaspuid), harvem puidul; hajusalt, tundlik õhusaaste suhtes
hall lehtersamblik	graniitkivil avatud kasvukohtades; sage	hall hõlmasamblik	okaspuude ja kase tüvel ja okstel; tavaline
karik-porosamblik	liiva-, savi- ja turbapinnasel okasmetsades, nõmmedel, niitudel, rabades; väga levinud	sarv-käosamblik	kuivadel liivmuldadel liivikutel, luidedel, nõmmedel, nõmmemännikuts; võrdlemisi sage
kalju-liudsamblik	graniitkivil; sage	kase-pruunsamblik	lehtpuude koorel ja peenikestel okstel; sage
harilik rihmsamblik	leht- ja okaspuudel parkides, puisteedel, puisniitudel ja metsades; sage, ka linnades	ääriskasamblik	peamiselt okaspuude peenikestel okstel, ka kasel; sage
kollane lõhnasamblik	leht- ja okaspuudel ja põõsastel; sage	tuhm kilpsamblik	maapinnal ja samblal, metsades ja niitudel; tavaline
hägu-tõmmusamblik	puukoor, puit, tsement, betoon, lubjakivi jt; tavaline	harilik korpsamblik	puidul, puukoorel, kivil; tavaline
rantsõorsamblik	graniit- ja lubjakivil; väga sage	psi-korpsamblik	kivil, leht- ja okaspuude koorel ja puidul; tavaline
nui-pruunsamblik	lehtpuude koorel, harvem puidul v kivil; sage	<i>Lecanora cenisia</i>	graniitkivil, mõnikord puidul; sage
<i>Lecanora</i>	leht- ja okaspuude koorel ja	nõmm-	huumusel v liivapinnasel, harva

Sambliku liik	Kasvupaik ja levik Eestis	Sambliku liik	Kasvupaik ja levik Eestis
<i>symmicta</i>	puidul; väga sage	tinasamblik	kividel; leitud kogu alal
mets-põdrasamblik	palu- ja nõmmemetsades, rabadel, nõmmedel, loodudel; sage	kimp-rihmsamblik	laialehistel lehtpuudel parkides ja puisteedel; hajusalt kogu territooriumil
korall-sädesamblik	graniitkividel, lindude istumiskividel; sage	valkjass liudsamblik	lubjakivil, mördil, betoonil; sage
Neckeri kilpsamblik	maapinnal, samblal, sammaldunud kividel, kõduneval puidul ja puude jalamil; läänesaartel ja Põhja-Eestis sage, mujal harva	koer-kilpsamblik	maapinnal samblal, sammaldunud kividel, eelistab varjulisi kasvukohti ja liivast pinnast; tavaline
must tuhsamblik	graniitkividel, harva puidul v lehtpuude koorel; väga sage	tõusev rosettsamblik	lehtpuude tüvedel ja okstel; tavaline
mustjas pruunsamblik	graniitkividel; sage lääne-, loode ja põhjaosas	kera-koldsamblik	graniitkividel; lääne- ja põhjaosas sagedamini
kera-ruugsamblik	graniitkividel; ohtralt lääne-ja loodeosas	kahar habesamblik	okas- ja lehtpuude koorel ja puidul; tavalisim habesamblik
vars-habesamblik	okas-ja lehtpuudel; laialt levinud	pruunikas narmassamblik	puuliikide okstel ja tüvedel ning puidul; hajusalt
sõrmjas porosamblik	puude (sageli okaspuude, eriti mändide) alusel, vanade kändude külgedel; tavaline	<i>Ochrolechia androgyna</i>	leht- ja okaspuude koorel, kividel, sammaldel, maapinnal; väga sage
<i>Circinaria contorta subsp. contorta</i>	kogutud Lääne saartelt, Lääne-Virumaalt; haruldane		

4.2.6 Õhu kvaliteet ja müratase

KOTKAS heiteallikate registri alusel puuduvad planeeringuala lähipiirkonnas paiksed heiteallikad. Puuduvad ka intensiivse liikluskoormusega teed. Välisõhu saasteainete piirnormide ületamine antud piirkonnas on ebatõenäoline ja välisõhu seisundit võib pidada heaks.

Planeeringualast põhja suunda jääb Kuusalu–Valkla kõrvalmaantee nr 11267. Tegu on väikese liiklusintensiivsusega teega, mille puhul ei ole tõenäoline liiklusrõhke normtasemetega ületamine teeäärsetel elamualadel.

4.3 Sotsiaal-majanduslik keskkond

4.3.1 Piirkonna arengueeldused

Lähimad bussipeatused jäävad planeeringualast linnulennult u 0,5 km kaugusele lääne suunda (Salmistu) ja linnulennult u 1,8 km kaugusele ida suunda (Põhja küla). Lähim postkontor ja toidupood jäävad Valkla külasse (linnulennult u 2,8 km kaugusele).

Lähim lasteaed jääb Kiiu alevikku (Kiiu Kiigepõnni Lasteaed) ja lähim kool jääb Kuusalu külasse (Kuusalu Keskkool).

Tuginedes Kuusalu valla arengukavale aastateks 2007–2025¹¹, siis näeb dokument ette elanikkonna kasvu Salmistu külas. Samuti on arengukava kohaselt plaanis rajada Salmistu-Valkla piirkonda uus lasteaed.

4.3.2 Liikluskorraldus

Salmistu küla läbib ainult üks riigitee (Kuusalu–Valkla kõrvalmaantee nr 11267), mis piirneb planeeringualaga põhja suunast. Planeeringuala juures on kõrvalmaanteel kiiruspiirang 40 km/h. 2021. a liiklussageduse andmetel oli teelõigul 0–8,74 km aasta keskmine ööpäevane liikus 310, millest 99% moodustasid sõidu- ja pakiautod ning 1% veoautod ja autobussid.

4.3.3 Kultuuriväärtused

Planeeringualale ja sellest 1 km raadiusesse ei jää kultuurimälestisi. Planeeringualast 1 km raadiusesse jäävad järgmised pärandkultuuriobjektid:

- Tüllil taluhäärber (kood: 353:TAH:001; seisund: objekt hästi või väga hästi säilinud; alast u 0,3 km loode suunas);
- Salmistu mälestuskivi (kood: 353:MAL:002; seisund: objekt hästi või väga hästi säilinud; alast u 0,4 km loode suunas);
- Tanska talu kiviaed (kood: 353:AED:001; seisund: objektist või tema esialgsest funktsionaalsusest säilinud 50-90%; alast u 0,5 km lääne suunas).

---

¹¹ <https://www.riigiteataja.ee/akt/12841103>

5 Kavandatava tegevusega eeldatavalt kaasneva keskkonnamõju analüüs

KSH aruande käesolevas peatükis käsitletakse mõjusid valdkondadele, mille osas KSH programmist lähtuvalt võib esineda oluline keskkonnamõju. Valdkondi, milles KSH programmis jõuti järeldusele, et oluline mõju puudub, neid enam KSH aruandes ei käsitleta.

5.1 Mõju bioloogilisele mitmekesisusele

Planeeritaval alal ei ole registreeritud kaitsealuste liikide leiukohti. Võimalik on üksikute III kaitsekategooria linnuliikide (öösorr, musträhn) esinemine alal. Samuti ei esine alal kõrge ökoloogilise väärtusega kooslusi nagu on metsa vääriselupaigad ja loodusdirektiivi metsa elupaigad. **Ala hoonestamisel ei ole seega oodata olulist ebasoodsat mõju kaitsealustele liikidele või kõrge ökoloogilise väärtusega kooslustele.**

Ala kohta välitöödel kogutud andmete alusel on tegu metsaliikide jaoks aktiivselt kasutatava alaga. Ala kasutatavad sihtliigid on ulukitest metskits, põder, jänes jt. Nimetatud liikidest suurulukite jaoks sobiliku elupaiga säilitamiseks peaks sidus metsaala moodustama vähemalt 10 ha suuruse elupaigalaigu, mis peaks olema sidus suuremate metsaaladega (ühendus peab suurulukite jaoks olema minimaalselt 100 m läbimõõduga koridoriga). Sellise suurusega metsaala säilimist ei taga ükski tegevusalternatiividest. Väikeulukite jaoks võib kasutatavaks pidada ka vähemalt 50 m laiuseid metsaalasid (kui võimalik on ühendus teiste metsaaladega).

Arvestades lisaks kavandatavale tegevuseks ka kehtivast Uuetoa detailplaneeringust tulenevat ehitusõigust ja kavandatavat Soo- Sarapiku detailplaneeringut (vt ka ptk 5.5), siis on oodata, et antud ala elustikuline funktsionaalsus kõigi tegevusalternatiivide puhul langeb. Ala jääksid tulevikus kasutama tavapärasemad linnuliigid ning väikeimetajad – suurulukite jaoks oleks ala sobivus minimaalne. **Ühegi tegevusalternatiivi rakendamisel ei ole oodata olulist ebasoodsat mõju populatsioonide seisunditele laiemalt – ala ei ole esmatähtis elupaik.**

Selleks et alal säiliks väikeulukite jaoks elu- ja toitumisalane funktsionaalsus on oluline, et hoonestusvaba metsaala jääks vähemalt ühest otsast ühendusse lõunapoolse veel säilinud ja eeldatavalt ka tulevikus metsaalana säilitatav alaga. Selleks, et metsaalal säiliks metsalinnustiku ja väikeimetajate jaoks funktsionaalsus elu- ja toitumisalana, siis peaks hoonestusvabana säilitatava ala laius olema vähemalt 50 m. Seda tingimust täidavad alternatiivid I ja III. Võrreldavatest alternatiividest võib kõige suurema ebasoodsa mõjuga olevaks hinnata alternatiiv II.

Planeeringu lahendust, mis säilitab haljasala planeeringuala lääneosas erinevalt üldplaneeringus kavandatust, võib pidada heaks. Arvestades juba kehtivat Uuetoa I detailplaneeringut, siis haljasala kavandamine juurdepääsutee koridori ümbritsetuna mõlemalt poolt väikeelamumaa kruntidega, ei ole elustiku vaates toimiv.

5.2 Mõju rohevõrgustikule

Roheline võrgustik (RV) on eri tüüpi ökosüsteemide ja maastike säilimist tagav ning asustuse ja majandustegevuse mõjusid tasakaalustav looduslikest ja poollooduslikest kooslustest koosnev süsteem, mis koosneb tuumikaladest ja neid ühendavatest rohekoridoridest¹².

¹² Planeerimisseadus <https://www.riigiteataja.ee/akt/119032019104>

Rohelise võrgustiku peamised eesmärgid on¹³:

- elurikkuse kaitse ja säilitamine;
- kliimamuutuste leevendamine ja nendega kohanemine;
- rohemajanduse, sh puhkemajanduse, edendamine.

Rohevõrgustik koosneb elementidena tugialadest ja ribastruktuuridest ehk rohekoridoridest.

Tugiala(d) on enamasti loodus- või keskkonnakaitseliselt väärtustatud alad (kaitsealad, hoialad, vääriselupaigad e VEPid, Natura elupaigad jne) ja/või kõrge elurikkusega ja/või RV seisukohalt olulisi ökosüsteemiteenuseid pakkuvad alad.

(Rohe)koridorid ehk ribastruktuurid on tugialasid ühendavad RV elemendid, mille eesmärk on tagada RV sidusus, kaasa aidata tugialade kõrge elurikkuse säilimisele, vähendada elupaikade hävimise ja killustumise mõju elustikule. Koridorid on tugialadega võrreldes vähem massiivsed ja kompaktsed ning ajas kiiremini muutuvad või muudetavad.

Selleks, et RV täidaks oma ülesandeid, on vajalik, et selle struktuurid oleksid planeeritud sidusalt, st, et tugialad oleksid koridoridega ühendatud ühtseks tervikuks. Veelgi olulisem on, et tagatud oleks ökoloogiline sidusus, st, et RV struktuurid toimiks liikide ja populatsioonide jaoks elupaikade ja sidusalt liikumisteede funktsioneeriva võrgustikuna.

Rohevõrgustiku funktsioonid võivad olla multifunktsionaalsed ning need erinevad funktsioonid võivad olla konfliktid (nt elurikkuse säilitamine ja puhkealana kasutus võivad olla vastandlikud).

Rohevõrgustik on Eesti planeeringutes käsitletud leidnud alates 2000 aastate algusest. **Planeeritav ala ei ole määratud rohevõrgustiku alaks ei maakonnaplaneeringu ega kehtiva üldplaneeringu alusel. Ka koostamisel olev üldplaneering ei tee eskiisist lähtuvalt ettepanekut ala rohevõrgustiku alade hulka hõlmata. Seega ala hoonestamisel mõju kõrgemal strateegilisel tasemel määratud rohevõrgustikule puudub kõigi alternatiivide korral.**

Kehtiva üldplaneeringu (kehtestatud 2001. a) alusel paiknevad planeeringuala kinnistud osaliselt haljasala reservmaal (Joonis 9). Haljasalade ja haljasvööndite rajamist käsitletakse üldplaneeringus kompensatsiooni aladena ja suuremate liiklusmagistraalide äärde kaitsevöönditena, reeglina mitte vähem kui 50 m laiusest¹⁴. Täpsemalt on antud haljasvöönd reserveeritud ÜP sõnastuse kohaselt *Salmistu külas maa-ala elamumaaga piirneva haljasvööndi rajamiseks*.

Antud juhul ei ole haljasala reservmaa puhul tegu kaitsevööndi funktsiooniga haljasmaaga – puudub objekt, mille suhtes elamualasid kaitsta. Samas elustiku kompensatsioonialaks on tänapäevaste teadmiste valguses tegu liiga väikese ulatusega alaga (suurulukite liikumiseks sobiliku rohekoridori laiuseks kavandatakse üldjuhul 100–200 m). Pikk, kitsas ja ilma suuremate looduslike alade ühendusfunktsioonita haljaskoridori väärtus elustiku kompensatsioonialana on madal. Tegemine ei ole haljaskoridoriga, mis kompenseeriks paikkonnas elutsevatele liikidele piisaval määral elupaiku, kus toituda ja sigida. Üldplaneeringu kohase haljasvööndi eelmärk jääb seega ebaselgeks.

Detailplaneeringu (nii alt I kui III) kohast lahendust, kus hoonestusvabana säilitatakse minimaalselt 50 m laiune ala planeeringuala lääneosas, võib pidada lokaalse tasandi rohevõrgustikku toetavaks. Säilitatav ala liituks sellisel juhul piirkonnas teiste veel säilinud

¹³OÜ Hendrikson & Ko. 2018. Rohevõrgustiku planeerimisjuhend.

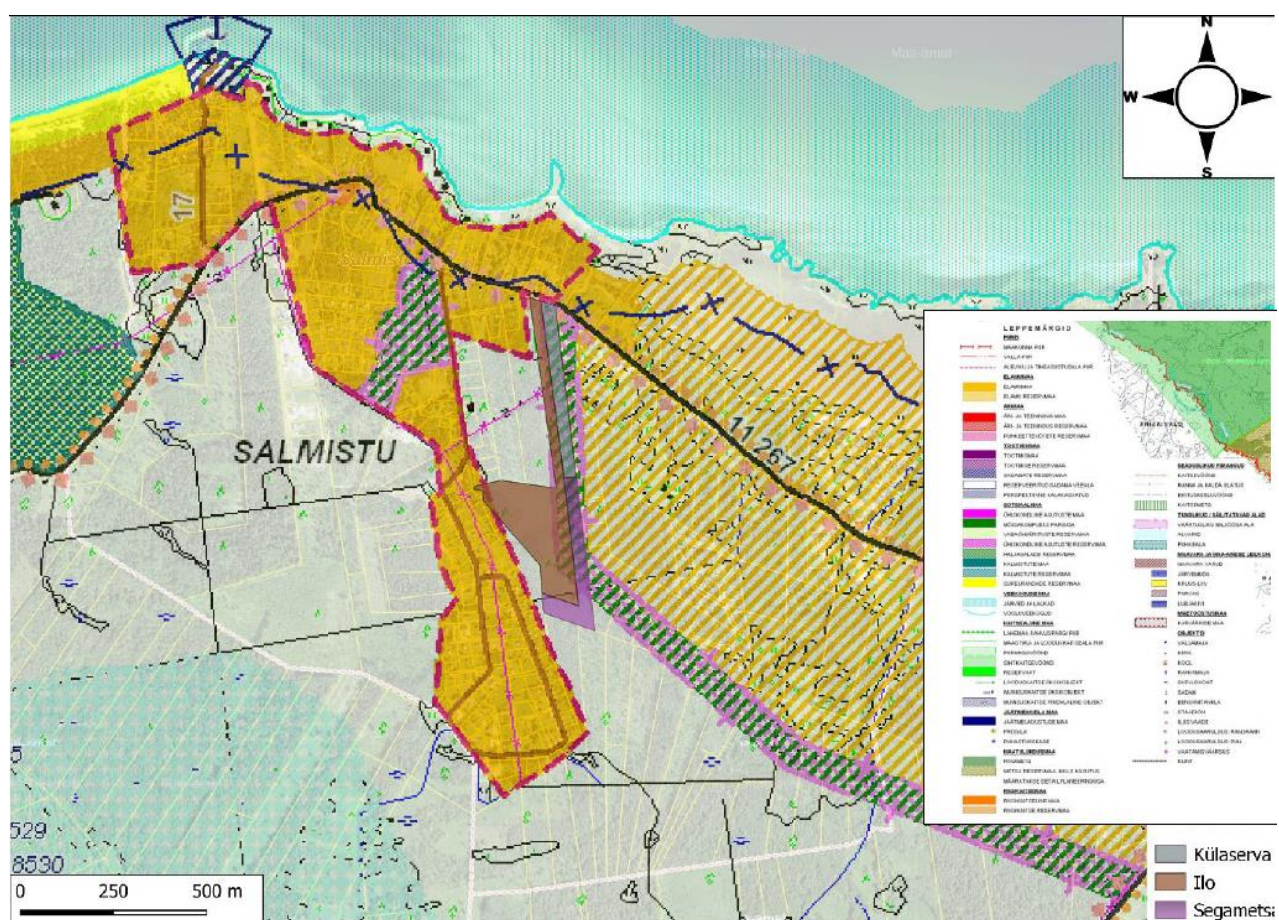
¹⁴Kuusalu valla üldplaneering, 2001.

metsamaadega, mis võimaldaks suurema tervikala teket. Alternatiiv II korral ei ole säilitatava roheala ulatuse osas kindlust, sest osaliselt võivad selle säilimist mõjutada ka teiste kinnistute arengud. Mõju elurikkuse kaitsele ja säilitamisele

Ala ökosüsteemide seisund on vilets ning kõrge väärtusega elupaigad puuduvad. Samas toob kavandatav tegevus kaasa senise loodusliku seisundis ala asendumise elamuallaga. See toob kaasa ka seniste ala asustavate metsaliikide asendumise inimkaaslejadega ja ilma rikastavate meetmeteta on oodata ebasoodsat mõju elurikkusel.

Rikastavate meetmete (vt ptk 7) kasutamisel on võimalik suurendada planeeringualal esinevat elurikkust nii alternatiiv I, II kui III korral. **Elustiku vaatest oleks eelistatud pigem hoonestatud alade kompaktsem lahendus (väiksemad krundid), mis tagab suurema tervikliku metsaala säilimise.** Arvestades piirkonna üldist arengut läbi kehtivate ja koostamisel olevate planeeringute, siis on praegune metsaala muutumas tugevalt inim mõjuliseks, mis vähendab metsaliikide arvukust ja suurendab inimkaaslevate liikide osakaalu.

Joonis 9. Kehtiva üldplaneeringu alusel (2001) paikneb planeeringuala osaliselt haljasalal. Haljasala arvestab peamiselt elumumaade planeeringualadega, kuid taoline kitsas puhver ei sobi elupaigaks nt ulukitele, sest seal puudub piisav toidubaas ning poegade kasvatamiseks asub puhver antropogeenses keskkonnas, kus võivad ilmnedada ulukite ja inimeste vahel konfliktid.

5.2.1 Mõju kliimamuutuste leevendamisele ja nendega kohanemisele

Kliimamuutuste mõjuga kohanemise all mõistame kliimamuutuste poolt põhjustatud riskide maandamist ja tegevusraamistikku, et suurendada nii ühiskonna kui ka ökosüsteemide

valmisolekut ja vastupanuvõimet kliimamuutustele. Paljud kliimamuutustega kaasnevad nähtused – sagenevad tormid, tulvad, suurenev sademete hulk, üleujutused, temperatuuri äärmused jm ekstreemsed ilmastikunähtused – on vähemalt osaliselt leevendatavad rohealade planeerimise kaudu¹⁵.

Kliima soojenemine mõjutab nii inimese elukeskkonda kui ka looduskeskkonda. Juhul kui kliima soojenemist ei suudeta hoida alla 1,5°C, on sellel tugevalt negatiivsed tagajärjed nii inimese elutingimustele kui ka väga paljudele teistele liikidele ja kooslustele. Selleks, et pidurdada kliima soojenemist, on vaja koheselt vähendada inimtekkeliste kasvuhoonegaaside atmosfääri paiskamist¹⁶.

Planeeringuga ei kavandata uute oluliste paiksete heiteallikate teket (tõenäoline on kohtkütte kasutamine), mis põhjustaks olulist kasvuhoonegaaside heidet. Elamumaade rajamisega planeeringualale kaasneb metsa raadamine. Metsamaa raadamine põhjustab pöördumatu muutuse keskkonnas ning see **mõjutab süsiniku talletamist ja sidumist**. Eesti tingimustes on süsinikuvaru ja süsiniku sidumise osa uuritud eelkõige lehtpuupuustutel. Näiteks on erivanuselise arukaasikud ühed parimini süsinikku siduvad metsaökosüsteemid, mille aastaseks seotud süsiniku koguseks on hinnatud 3,7–4,9 t C ha/aastas. Metsa raadamine 1 ha vähendab süsiniku sidumist u 5 tonni võrra aastas¹⁷.

Arvestades KSH aruandes kaalutavaid alternatiive, siis on ligikaudsed raadatava metsa kogused ja maakasutuse muutusega kaasneva CO₂ sidumise vähenemine esitatud Tabel 3-s. CO₂ sidumise aspektist oleks tegevusalternatiividest eelistatud alternatiiv I.

Eesti Keskkonnaagentuuri poolt koostatud kliimastsenaariumid aastani 2100, mille kohaselt ootavad Eestit ees võimalikud muutused nii temperatuuri, tuule kui sademete režiimis. Eeldatavasti sagenevad üleujutused ja põuaperioodid, suureneb kaldaerosioon ja kaldarajatised satuvad ohtu, lisaks peab olema valmis suuremateks tormikahjustusteks. Samuti on mõjutatud jää- ja lumikatte kestuse perioodid ning merevee ja siseveekogude tase. See tähendab, et peame valmistuma sagedamateks metsapõlenguteks, tormideks, üleujutusteks ning uute taimekahjurite ja võõrliikide tulekuks. Planeeringuala ei jää Maa-ameti üleujutusosalade kaardirakenduse alusel üleujutusohuga alale, seega otsest üleujutuse ohtu alal ei esine. Arvestades sademete ebaühtlasemat jaotust tulevikus tuleb planeeringus tähelepanu pöörata lokaalsete sademetest tekitavate üleujutuste mõju vähendamisele – selleks on asjakohane kasutada looduslähedasi sademeveesüsteeme (kraavilaidid, tiigid), mis puhverdavad sademevee koguseid ning aitavad vältida lokaalseid üleujutusi. Kõvakatteliste pindade kasutust tuleb minimeerida võimaldades sademevete imbumine.

Tabel 3. Maakasutuse muutusega kaasnev CO₂ sidumise vähenemine

	Alternatiiv I	Alternatiiv II	Alternatiiv III
Raadatava metsa pindala, ha ¹⁸	~5,1	~6,7	~6

¹⁵ OÜ Hendrikson & Ko. 2018. Rohevõrgustiku planeerimisjuhend.

¹⁶ IPCC, 2021: Summary for Policymakers. In: Climate Change 2021: The Physical Science Basis. Contribution of Working Group I to the Sixth Assessment Report of the Intergovernmental Panel on Climate Change.

¹⁷ Karoles, K., Adermann, V., Konsap, K., Nikopensius, M., Raudsaar, M. 2015. Metsamajanduse ja puittodete süsinikubilanss. Süsiniku sidumine ja talletamine. Keskkonnaagentuur.

¹⁸ Arvestatud põhikaardi metsamaaga kattuvate perspektiivsete elamute õuemaade perspektiivse ulatusega lähtudes ümbritsevate alade sarnaste elamumaa kruntide õuealade ulatustest. Elamualadena kasutuselevõtul muutub metsamaa kasutus elamualaks.

Metsa raadamisese tulemusena CO ₂ sidumise vähenemine, tonni aastas (eriheitena kasutatud -5 CO ₂ ekv/ha*a ¹⁹)	~25,5	~33,5	~30
--	-------	-------	-----

Kavandatud tegevusel on ebasoodne mõju kliimamuutuste pidurdamisele. Maakasutuse muutusest tingitud süsiniku sidumise vähendamise kompenseerimiseks on riiklikul tasandil regulatsioon väljatöötamisel. Selle rakendumisel tuleb sellega arvestada planeeringuga kaasnevate kliimamuutuste mõjude kompenseerimisel. **Alternatiividest on maakasutuse muutusest tingitud mõju kliimamuutustele väiksem alternatiiv I korral ja suurim alternatiiv II korral. Arvestades kogu arendustegevuse mahte, siis on mõju maakasutuse muutusest tingitud mõju kliimale siiski kõigi alternatiivide puhul vähene.**

5.2.2 Mõju rohemajanduse, sh puhkemajanduse, edendamisele

RV vabaõhu puhkefunktsioon on oluline eeskätt linnalise asustusega aladel, nende vahetus läheduses ja traditsioonilistes, väljakujunenud puhkemajandusliku taristuga looduslikes puhkepiirkondades. Planeeringuala puhul ei ole tegu olulise puhkemajandusliku funktsiooniga alaga. **Seega ei avalda planeeringu rakendamine mõju rohevõrgustiku puhkemajanduslikule väärtusele.**

5.3 Sade- ja reoveest tingitud mõjud, mõju põhjaveele

5.3.1 Sademevee teke ja selle mõju

Planeeritava ala põhjapoolne osa paikneb kuivematel leetunud muldadel, planeeringuala lõunapoolne metsamaa jääb valdavalt niiskematele, sh planeeringuala keskosa liigniiskete muldade levikualale. Ametlikud maaparandussüsteemid planeeritaval alal käesoleval ajal puuduvad. Pinnasevett ärajuhtiv kraav on rajatud Pedassaare tee elamukruntide ja Männi-Tüllu katastriüksuse vahele ning Uuetoa teega paralleelselt.

Kuna planeeringualal esineb liigniiskeid alasid, siis elamualana kasutuselevõtul tekib alal sademevee-pinnasevee käitluse vajadus. Liigest sademeveest vabanemiseks on tugevalt soovitatav kasutada looduslähedasi lahendusi nagu rohealad, viibetiigid, imbkraavid ja muud lahendused, mis võimaldavad sademeveest vabaneda eelkõige maastikukujundamise kaudu. Kuna tegu on liivase pinnasega, siis on sademevee immutamine võimalik. Looduslähedaste sademevee lahendustega on võimalik vältida sademevee reostumist ning nende abil toimub sademevee immutamine merre juhtimise abil. See võimaldab omakorda põhjaveeressursside taasteket – loodusliku veeringe säilimist. Looduslähedased sademevee lahendused võimaldavad lisaks säästlikule veekasutusele suurendada ka elurikkust – eeskätt sademevee tiike ja laienditega kraave on võimalik edukalt kujundada sobilikeks elupaikadeks kahepaiksetele.

Sademevee tiigi/kraavilaienditeks on sobilik eeskätt planeeringuala piirkonnad, kus reljeef on looduslikult madalam. Sellest on lähtutud ka planeeringulahenduse väljatöötamisel. Nii alternatiiv I kui II korral on sademevee tiik kavandatud ala keskosa ühe elamukrundi koosseisu. Tegu on kõrgusarvudelt madalaima asukohaga planeeringualal. Kui tiik jääb elamukrundi

¹⁹ Raadamise CO₂ sidumise arvutamisel ei arvestata, et alal on osaliselt tehtud lageraie. Lageraie puhul toimub metsa taastumine sh noored metsad on sageli suured süsiniku sidujad. Samas maakasutuse muutumisel (raadamisel) metsa taastumist ei toimu.

koosseisu, tuleb silmas pidada, et tiigi (kui ühise rajatise) kasutamine/talumine tuleks kindlustada läbi vastava servituudi seadmise. Elustikulisest vaatest ei ole antud tiigi asukoha puhul tegemist parima lahendusega. Selleks, et tiik lisaks sademevee kogumisele ja valingvihmade veekoguse puhverdajana elurikkust, peaksid tiigi kaldaalad olema võimalikult looduslikus seisundis. Antud asukohas jääks tiik ümbritsetud teiste elamumaadega (mis juba on kavandatud või kavandamisel teiste planeeringutega). Elamu õuealal kujuneks kaldaalad tõenäoliselt madalmuruseks niidukiga pidevalt hooldatavaks alaks ning selle sidusus säiliva rohealaga oleks väike. Seega antud asukohas toimiks tiik sademevee puhverdajana ja vajadusel tuletõrjervee tiigina, kuid tiigi väärtus elurikkuse vaatest oleks pigem väike. Samas arvestades maapinna reljeefi ja tiigi peamist eesmärki (sademevee puhverdamine) on tegu asjakohase asukohaga.

Juhul kui sademevee tiiki soovitakse ühtlasi kasutada ka elurikkuse vaates rikastava meetmena, siis tuleks tiik rajada alal, kus sellel säilib ühendus säilitatava metsaalaga. Sellisel juhul oleks võimalik tiik kujundada sobilikuks elupaigaks kahepaiksetele (täpsemad meetmed ptk 7).

Vähendamaks sademevee immutamise ja ärajuhtimise vajadust on soovitatav kavandada hoonete projektides sademevee kogumismahuteid, mis võimaldavad kastmisveeks kasutada sademevett. Meede aitaks vähendada ka põhjavee kasutust.

5.3.2 Reovee teke ja selle mõju

Planeeringuala jääb Kuusalu valla ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni arendamise kava (edaspidi ÜVK) 2020–2032²⁰ kohaselt perspektiivsele reoveekogumisalale. Kuusalu valla ÜVK arengukava kohaselt vajab Salmistu küla ühiskanalisatsiooni väljaarendamist-ehitamist, kuid kuna mahud on suured, planeerib vald tööd esialgu pikaajalisse programmi – aastateks 2025–2032. Ühiskanalisatsiooniga kogutud reovesi on plaanis juhtida küla rajatavast peapumplast survetorustiku kaudu Kuusalu reoveepuhastile. Seega on oodata ühiskanalisatsiooni väljaehitust piirkonnas pigem alles 5–9 aasta pärast.

Kuivõrd detailplaneeringu piirkonnas puudub käesoleval hetkel ühiskanalisatsioonivõrk, siis tuleb planeeritud kruntide reoveekäitlus lahendada käesoleval ajal kogumismahutitega, kuid **kindlasti peab jääma võimalus kanalisatsioonivõrguga ühineda sellega liitumisvõimaluse tekkimisel**. Aladel, kuhu on ühiskanalisatsiooni rajamine kavandatud, kuid seda ei ole veel rajatud, võib erandkorras ja ajutise lahendusena kuni ühiskanalisatsiooni liitumisvõimaluse loomiseni kasutada kogumismahutit. Reovee kogumismahuti tuleb paigaldada selliselt, et oleks võimalik reovee takistusteta regulaarne äravedu ning pärast ühiskanalisatsiooni ehitamist kinnistu kanalisatsiooni ühendamine ühiskanalisatsiooniga. Reovee puhkimine peab toimuma vee-ettevõtja hallatavasse puhkimiskohta.

5.3.3 Põhjavee tarve ja selle mõju

Uuetoa teel (kü 35201:002:0248) asub olemasolev ühisveevärgi veetrass, mille kaudu on võimalik tagada planeeritud kruntide liitumine. Vajadusel tuleb kavandada veetrassi ringistamine Pedassaare teel asuva veetrassiga. Vastavalt Salmistu ühisveevärgi ja kanalisatsiooni skeemile saab Uuetoa tee piirkond oma põhjavee Harju maakonnas Kuusalu vallas Salmistu külas Tiigitoa kinnistul asuvast puurkaevust PRK0022480 (katastri number 22480). Puurkaev saab oma vee Kambriumi-Vendi põhjaveekihist. Harju maakonnas Kuusalu vallas on Kambriumi-Vendi põhjaveekihi põhjaveevaru kinnitatud kuni 700 m³ ööpäevas. Tuginedes aasta 2021

²⁰ <https://www.riigiteataja.ee/aktiis/4150/4202/1001/arengukava.pdf#>

põhjaveebilansi aruandele, siis võeti 2020. a Kuusalu valla Kambriumi-Vendi põhjaveekihist põhjavett keskmiselt 186 m³ ööpäevas. Kasutamises olev vaba põhjaveekogus oli 514 m³ ööpäevas.

Ühe majapidamise ööpäevane keskmine vee tarbimise hulk sõltub mitmest tegurist, nagu näiteks leibkonna suurusel, kodumasinat kasutamisest ja elustiilist. Üldiselt on aga ööpäevane keskmine vee tarbimise hulk ühe inimese kohta ligikaudu 100–200 liitrit päevas. See hulk sisaldab vett, mida kasutatakse duši all käimiseks, pesemiseks, joogiks, toiduvalmistamiseks ja muudeks majapidamistarveteks. Seega eeldades, et kolmeliikmelise pere veetarbimine on ööpäevas u 300–600 liitrit, siis on võimalik nii alternatiivi I, II kui III rakendamine Kambriumi-Vendi põhjaveekihi kinnitatud varust lähtuvalt. **Arvestades veetarbimist siis ei ole oodata olulist ebasoodsat mõju põhjaveevarule. Elamuala kavandamisega ei kaasne ebasoodsaid mõjusid põhjavee kvaliteedile.**

Kuna põhjavesi on väärtuslik ressurss, siis tuleks edasisel projekteerimisel siiski rakendada meetmeid veekasutuse vähendamiseks. Soovitav on nt kavandada hoonete projektides sademevee kogumismahutid, mis võimaldavad kastmisveeks kasutada sademevett. Samuti kasutada hoonetes veesäästlikuid dušiotsikuid ja segisteid.

5.4 Jäätmete

Kuusalu vallas reguleerib jäätmemajandust Kuusalu Vallavolikogu 14.12.2022. a vastu võetud määrus nr 26 „Kuusalu valla jäätmehoolduseeskiri“²¹ (edaspidi määrus nr 26).

Detailplaneeringu väljaarendamise perioodil on põhilisteks jäätmeteks ehitus- ja lammutusjätmed, mida tuleb käidelda vastavalt määruse nr 26 §-le 33. Ehitus- ja lammutusjätmete nõuetekohase käitlemise eest vastutab jäätmevaldaja. Ehitus- ja lammutusjätmed tuleb nende tekkekohal koguda liigiti.

Jäätmevaldaja on kohustatud:

- koguma ehitusjätmed liigiti;
- valmistama ehitusplatsil ette tasase kõvakattega aluspinna kogumismahutite paigutamiseks;
- tagama, et ehitusplatsil oleksid eraldi märgistatud kogumismahutid eri liiki jäätmete kogumiseks;
- koguma suured ehitusjätmed, mida oma kaalu või mahu tõttu pole võimalik paigutada kogumismahutisse, ehitusplatsi piires selleks eraldatud maa-alale;
- paigutama taaskasutatavad ehitusjätmed kogumismahutisse või ehitusplatsi piires selleks eraldatud maa-alale nende hilisemaks taaskasutamiseks;
- taaskasutama puhtad puidujätmed või andma need üle puiduhakke valmistamiseks;
- vältima tolmu ja ehitusjätmete levikut ehitamise käigus, jäätmete paigutamisel kogumismahutisse, laadimisel jäätmeveokitele ja veol;
- teavitama oma töötajaid määrus nr 26 eeskirja nõuetest.

Kui ehitusjätmeid ei ole võimalik kohapeal taaskasutada või ehitusplatsil puudub võimalus ehitusjätmete liigiti kogumiseks või see osutub majanduslikult ebaotstarbekaks, võib ehitusjätmed sortimiseks üle anda vastavat keskkonnakaitseluba omavale isikule.

²¹ <https://www.riigiteataja.ee/akt/429122022002>

Ohtlike ehitusjätmete kogumiseks kasutatavad kogumismahutid peavad olema kinnised ja lukustatavad.

Ehituse ja lammutuse tegevus ning jätmete laadimine ega vedamine ei tohi tekitada keskkonnahäiringuid ja nende tekke maandamiseks tuleb rakendada asjakohaseid meetmeid.

Kui ehitamise käigus tekib jätmeid, peab ehitusprojektile olema lisatud seletuskiri, mis sisaldab jäätmekäitluse kirjeldust (sh jätmete hinnanguline kogus ja liigitus kehtiva jäätmenimistu järgi, pinnasetööde mahtude bilanss, selgitused jätmete liigiti kogumiseks ehitusplatsil, jätmete käitlemistoimingud ja -kohad).

Ehitise vastuvõtmiseks esitatavatele dokumentidele tuleb kohustuslikult lisada jäätmeõiend ehitusjätmete tekke ja käitlemise kohta, sealhulgas jätmete käitlejale üleandmist tõendavad dokumendid.

Planeeringualal tekkivaid jätmeid tuleb koguda liigiti, et võimaldada nende taaskasutamist võimalikult suures ulatuses. Olmejätmete sortimisel tekkekohas tuleb liigiti koguda: paber ja kartong; pakendid; ohtlikud jätmed; biolagunevad aia- ja haljastujätmed; probleemtoodete jätmed, sealhulgas romusõidukid ja nende osad ning vanarehvid, elektroonikaromud ja nende osad, patareid ja akud; põlevjätmed, sealhulgas puit ja plastid; suurjätmed; metallid.

Jätmete kogumiskoha planeerimisel, jäätmemahutite tähistamisel ning nende suuruse valimisel ning tühjendamise sagedusel tuleb lähtuda Kuusalu valla jäätmehoolduseeskirjast.

Kehtivate jäätmekäitlusnõuete järgimisel ei ole ühegi tegevusalternatiiviga kaasnevana oodata olulist ebasoodsat mõju seoses jätmetekkega. Olulist erinevust kavandatud tegevuse tegevusalternatiivide (I, II) jätmetekke kogustes ei esine.

5.5 Kumulatiivne mõju

Planeeringuala kõrvale lääne suunda jääb Kuusalu Vallavolikogu 17.08.2022. a otsusega nr 25 algatatud Salmistu küla Soo-Sarapiku kinnistu detailplaneering. DP algatamise otsuse kohaselt soovitakse Soo-Sarapiku DP-ga jagada kinnistu viieks elamukrundiks, suurustega 3000 m²- 8800 m². DP lähteülesande kohaselt tuleb kavandada Kuusalu-Valkla tee äärde parkimisala, transpordimaa ning koostöös Külaserva, Segametsa ja Ilo kinnistute detailplaneeringuga juurdepääsuteed. Nimetatud planeeringule koostati KSH eelhinnang²², kuid täiemahuline KSH jäeti algatamata. Detailplaneeringuga ei kavandata olulise keskkonnamõjuga tegevusi, millega kaasneks keskkonnaseisundi kahjustumist või loodusvarade taastumisvõime ületamist. Tegevustega kaasnevad võimalikud mõjud on vaid ehitusaegsed mõjud. Avariilukordade esinemise tõenäosus on väga väike. Kavandatav tegevus ei mõjuta ebasoodsalt Natura 2000 võrgustiku alade terviklikkust ega kaitse-eesmärki. Ilma üksikasjaliku hindamiseta on võimalik eeldada (lähtudes kavandatava tegevuse ulatusest), et oluline ebasoodne mõju ei ole tõenäoline. Kavandatava tegevusega ei kaasne ebasoodsat mõju kaitstavatele liikidele ja elupaikadele. Arvestades planeeringuala lähiümbrust ja keskkonnatingimusi ning asjaolu, et planeeringuga kaasnevad mõjud on eeldatavalt väikesed ning jäävad planeeringuala ning selle lähinaabrite ulatusse, ei kahjusta inimeste tervist, vara, ei põhjusta keskkonnas olulisi pöördumatuid muudatusi ega ületa eeldatavalt piirkonna keskkonnataluvust. KSH aruande koostamise hetkel on

²² <http://atp.amphora.ee/kuusaluvv/?o=20&o2=-1&u=-1&hdr=hp&dschex=1&sbr=all&tbs=act&sbrq=detailplaneeringu%20algatamine&itm=574131&clr=history&pageSize=20&page=1>

Soo-Sarapiku detailplaneering veel menetluses ning teadaolevalt ei ole sellele ruumilisi lahendusi välja pakutud.

Planeeringuala piirneb ida suunast 2003. a kehtestatud Uuetoa I maaüksuse detailplaneeringu alaga (pikemalt ptk-s 3.5.2). DP alusel on elamukrundid tänaseks moodustatud, kuid elamud välja ehitamata. Need elamumaa kinnistud paiknevad osaliselt ÜP-ga ette nähtud haljasala maal. Haljasala nähti ette kulgema põhja-lõuna suunaliselt Uuetoa I DP ala ja planeeritava maa-ala piirile. Elamukruntidena kasutusele võtmisel ei säili ÜP-s ette nähtud haljasala Uuetoa I DP piires isegi osaliselt. Käesolev planeeringulahendus püüab seda osaliselt korvata, nähes metsamaana säilitatava maa ette planeeringuala lääneosasse, kus see on võimalik säilitada suurema tervikuna ning juurdepääsuteega killustamata.

Soo-Sarapiku, Uuetoa I ja käesoleva KSH objektiks oleva detailplaneeringu koosmõjus väheneb praegune elamute vaheline metsaala oluliselt muutudes suuresti sobimatuks suurematele ulukitele. Seda nii käesoleva KSH objektiks oleva planeeringu alternatiivi I, II kui ka III korral.

6 Alternatiivide võrdlemine

Antud KSH kontekstis vaadeldakse kolme alternatiivi.

0-alternatiiv - Kavandatavat tegevust ja selle reaalseid alternatiive hinnatakse KSH meetodikast lähtudes võrdluses 0- alternatiiviga. 0-alternatiiv on olukord, kus kavandatavat tegevust ei realiseerita ehk detailplaneeringu lahendust ei viida ellu mitte ühegi välja pakutud alternatiivi järgi.

Alternatiiv I - Tegevus viiakse ellu DP lähteülesandes kirjeldatud viisil. Elamukrundid kavandatakse vastavalt ÜP-le minimaalselt 3600 m² suurustena, Uuetoa tee äärse krundireana ehk 15 elamukrunti, nii et oleks tagatud Uuetoa tee väljaehitamine, kuid ei rajataks täiendavaid teid metsa-alale.

Alternatiiv II - Uued elamukrundid kavandatakse vastavalt kehtivale ÜP-le minimaalselt 3600 m² suurustena, Uuetoa tee äärse krundireana (15 elamukrunti). Lisaks kavandatakse 4 elamukrunti 7000 m² suurusena planeeringuala edelaosasse. Kokku kavandatakse seega 19 elamukrunti.

Alternatiiv III - Uued elamukrundid kavandatakse vastavalt kehtivale ÜP-le minimaalselt 3600 m² suurustena, Uuetoa tee äärse krundireana (15 elamukrunti). Lisaks kavandatakse 3 elamukrunti vähemalt 7000 m² suurusena planeeringuala edelaosasse. Kokku kavandatakse seega 18 elamukrunti.

Mõju hindamine on esitatud järgneval skaalal:

- tugev positiivne mõju;
- mõõdukas positiivne mõju;
- vähene positiivne mõju;
- mõju puudub (neutraalne);
- vähene negatiivne mõju;
- mõõdukas negatiivne mõju;
- tugev negatiivne mõju .

Tabel 4. Alternatiivide mõju võrdlemine.

Mõju valdkond	Mõju suund ja hinnang			
	0-alternatiiv	alternatiiv I	alternatiiv II	alternatiiv III
Mõju bioloogilisele mitmekesisusele	Mõju puudub (neutraalne)	Vähene negatiivne mõju	Mõõdukas negatiivne mõju	Vähene negatiivne mõju
Mõju rohevõrgustikule, sh mõju kliimamuutuste leevendamisele	Mõju puudub (neutraalne)	Vähene negatiivne mõju	Vähene negatiivne mõju	Vähene negatiivne mõju
Sade- ja reoveest tingitud mõjud, mõju põhjaveele	Mõju puudub (neutraalne)	Vähene negatiivne mõju	Vähene negatiivne mõju	Vähene negatiivne mõju
Jäätmetele	Mõju puudub	Vähene negatiivne	Vähene negatiivne	Vähene negatiivne

	(neutraalne)	mõju	mõju	mõju
Vastavus strateegilistele arengudokumentidele	Vastab	Ei vasta kehtiva üldplaneeringu haljasala reservmaa osas. Vastuolu on tekkinud osaliselt juba kehtiva Uuetoa I detailplaneeringuga		

Hinnangutest ja mõjude kokkuvõtlikust esitusest saab järeldada, et detailplaneeringuga kavandatava tegevusega nii alternatiiv I, II kui ka III rakendumisel ei kaasne olulisi tugeva ebasoodsa mõjuga aspekte. Alternatiivide erinevused on seoses mahtude vähese erinevusega väikesed. Keskkonnamõjude vaatest oleksid eelistatud alternatiivid, mille korral võimalikult suur osa metsamaast säilib tervikliku alana metsamaana ning tagatakse säilitatava metsamaa sidusus planeeringualast lõuna suunas jäävate metsamassiividega.

7 Keskkonnameetmed

Negatiivse mõju vähendamine elustikule (kohustuslikud meetmed):

- Pinnase ettevalmistustööd (koorimine, katmine) teostada pesitsusvälisel ajal (september–märts), vältimaks maas või selle lähedal pesitsevate lindude pesade hävimist. Sihtliigid: lehelinnud, põõsalinnud, roolinnud jms.
- Puude ja põõsaste raiet teostada pesitsusvälisel ajal (augusti teine pool–märts), vältimaks antud biotoopi kasutatavate linnuliikide pesade hävimist. Sihtliikideks kõik puudel ja põõsastel ning nende kaitsvas varjus pesitsevad linnuliigid.
- Virnastatud hakkematerjali hakkimist, kui see on plaanis, teostada pesitsusvälisel ajal (september–märts), vältimaks hakkematerjali virnades pesitsevate linnuliikide pesade hävimist.
- Vältida suurte klaaspindadega hoonete rajamist alale. Suurte klaaspindade kasutamisel tuleb hoonete aknad/klaaspinnad projekteerida ja ehitada selliselt, et antud klaaspinnad oleksid lindudele kergesti märgatavad. Selleks kasutada võimalikult madala peegeldusteguriga klaase. Suure peegeldusteguri puhul ei ole piisav meede UV-valgust peegeldava kile kasutamine, see võib küll vähendada lindude kokkupõrkeid klaaspindadega, kuid ei väldi seda. Suurte klaaspindade puhul tuleb neid teha ka muul viisil nähtavaks (joonte, punktide kleepimine, läbipaistvate aknasirmide kasutamine väljaspool klaasi ees), vastasel korral mitte planeerida suuri klaaspindu, mis võivad põhjustada rändeperioodil lindude massilisi hukkumisi. Raskesti märgatavad klaaspinnad on sageli hukatuslikud ka röövlindudele. Erinevaid võimalusi klaaspindade märgistamiseks leiab järgmiselt veebilehelt: <https://birdsafe.ca/homes-safe-for-birds/#what-can-you-do>.
- Säilitada maksimaalselt planeeringualal veel kasvavat ja väljaspoole kavandatavate elamute õuealaid jäävat kõrgpuistut ja teha seda võimalikult looduslikuna, säilitades ka alusmetsa (esinduslikumad põõsad ja nende grupid). Seal, kus olemasoleva puistu säilitamine pole võimalik, planeerida uus haljastus, kus on esindatud nii kõrgpuistut (nii okas- kui lehtpuu) kui põõsaid/hekke. Leida võimalusi haljastuses kasutada lindude toidulauda rikastavaid viljuvaid puid: pihlakas, viirpuud jms. Mida suurem on taimestiku liigirikkus, seda enamatele linnuliikidele need elupaika ja toitu pakuvad.
- Detailplaneeringus kavandatud haljasvööndi alale piirdeaedu mitte kavandada. Meede võimaldab väikeimetajate liikumise säilimise alal. Lubatud on nt hekkide (eelistatult kuusest) kasutamine piirdena.

Elustiku mitmekesisust rikastavad meetmed (soovituslikud meetmed):

- Elurikkuse kao kompenseerimiseks oleks võimaluseks rajada alale kahepaiksetele sobilik sigimisveekogu või selleks sobilik kraavilaiend. Sigimisveekogu (tiigi) rajamisel tuleb veekogu kaldaala puudest puhastada määral, mis võimaldab veekogu päikesele avada. Muda- ja settekiht tuleb eemaldada mineraalse pinnaseni. Veekogu kaldad peavad olema lauged (kalda kaldenurk ei tohiks olla üle 25° vähemalt põhjakaldal). Kui soovitakse rajada kraavilaiend tuleb järgida järgmiseid tingimusi²³:

²³ Vaikre, M., Rannap, R., Remm L., Soomets, E. 2019. Leevendusveekogude rajamine metsaaladele kraavitamise mõjude leevendamiseks (KIK projekt 13227).

Kraavilaiendeid tuleb rajada mineraalpinnasesse, et vältida nõlvade sissevarisemist. Kraavilaiendite rajamisel tuleb arvestada ala topograafiaga, rajades need tasastele kraavilõikudele, mille rekonstrueerimisjärgne sügavus on 1–1,5 m. Kraavilaiendi laius peab olema vähemalt kahekordne kraavi laius ja pikkus vähemalt 2 m. Kraavilaiendi põhi peab jääma 20–30 cm kraavi põhjast sügavamale. Kraavilaiendite kaldakalle ei tohi ületada 25°. Kraavilaiendite suurus tuleb valida nii, et vastav kaldakalle on võimalik saavutada.

Sigimisveekogud peavad olema ümbritsetud haljasalaga, kus leidub kõrgema taimestikuga (puhmastega) ja põõsastega alasid, mis on kahepaiksetele olulisteks varjupaikadeks. Samuti on oluline mõne kivikuhila olemasolu. Kõrghaljastuse rajamisel tuleb vältida puude istutamist veekogude lõunakallastele, kuna puud hakkavad veekogusid päikese eest varjama.

Joonis 10. Erinevat tüüpi kraavilaiendid: kahepoolne laiend 8×8 m (A), ühepoolne laiend 10×5 m (B), valliga laiend 3×6 m (C), nurgalaiend (D). Kõik kujutatud laiendid on sobilikud kudemispaigad. Alus: Vaikre jt 2019.

- Uute hoonete planeerimisel ja ehitamisel kasutada soovitavalt materjale ja meetodeid, mis säilitaksid pesitsusvõimalused suitsu- ja räästapääsukestele (nt karedad krohvitud seinad aitavad pesamaterjali hoone külge kinnitada, alternatiiv oleks spetsiaalsete pesaaluste tekitamine hoonetele, arvestades sihtliikide vajadusi), piiritajale, kodu- ja põldvarblasele (nt kinnitada hoonetele spetsiaalsed puhastatavad pesakastid), hallkärbsenäpile ja linavästriku (nt luua hoone välisseintesse, ca 2–4 m kõrgusele, enam varjatud ning puistule ja haljasaladele avatud kohtadesse, pesitsemiseks sobivaid üksikuid orvukohti, millele puuduks ligipääs vareslastel ja hulkuvatel kassidel (nt orv kaetud

metallsõrestikuga, mille silma läbimõõt võimaldaks sealt läbi minna vaid pisematel lindudel või siis olema sedavõrd varjatud ligipääsuga, et see vareslastele silma ei hakkaks ja et kassid selleni ronida ei saaks), aga mida oleks võimalik jällegi 1–2 korda aastas puhastada).

- Luua maksimaalselt pesitsuskohti suluspesitsejatele. Detailplaneeringu realiseerudes kaovad alalt pea kõik looduslikud õõnsused, mida saab osaliselt asendada pesakastidega. Alale tuleks paigaldada pesakaste, mis oleksid sobilikud erinevatele linnuliikidele. Täpsem info pesakasti mõõtude ja tüüpide kohta: <https://www.eoy.ee/ET/12/33/pesakastid-lindudele/>.
- Ehitustegevuse käigus maa seest välja tulnud suuremaid kive on soovitatav kasutada haljastuselementidena, nt rajada kivihunnikuid või -aedu säilitatava kõrgpuistu lähinaabrusesse. Suuremad kivid võivad haljastuses ka üksikuna kasutust leida. See ilmestab maastikku ja annab lindudele võimaluse neil istudes saaki (putukaid) valvata. Kivihunnikud ja –aiad võivad olla kombineeritud alpimäeks. Kivide paigutamine peab toimuma viisil, mis on ohutu inimesele (vältida varisemisohtu), ent samas pakub kividevahelisi tühimikke (ei ole sidusainega täiel määral kinnitatud), võimaldamaks neis pesitseda.
- Kavandada hoonete projektides sademevee kogumismahuteid, mis võimaldavad kastmisveeks kasutada sademevett. Samuti kasutada hoonetes veesäästlikuid dušiotsikuid ja segisteid.

Kasutatud allikmaterjalid

Kasutatud allikad

Väli, Ü., Jair, A. 2018. Hiireviu. Linnuatlas. Eesti haudelindude levik ja arvukus. Eesti Ornitoloogiaühing, Tartu.

Vaikre, M., Rannap, R., Remm L., Soomets, E. 2019. Leevendusveekogude rajamine metsaaladele kraavitamise mõjude leevendamiseks (KIK projekt 13227).

Karoles, K., Adermann, V., Konsap, K., Nikopensius, M., Raudsaar, M. 2015. Metsamajanduse ja puittoodete süsinikubilanss. Süsiniku sidumine ja talletamine. Keskkonnaagentuur.

Kinks, R. 2018. Musträhn. Linnuatlas. Eesti haudelindude levik ja arvukus. Eesti Ornitoloogiaühing, Tartu.

OÜ Hendrikson & Ko. 2018. Rohevõrgustiku planeerimisjuhend. Kättesaadav: https://keskkonnaagentuur.ee/sites/default/files/documents/2021-07/rohevõrgustiku-planeerimisjuhend_fin.pdf

Salmistu küla, Soo-Sarapiku kinnistu detailplaneeringualgatamine, keskkonnamõjude strateegilise hindamisealगतamata jätmise ning lähteülesande kinnitamine. Kuusalu vallavolikogu 17.08.2022. a otsus nr 25. Kättesaadav: <http://atp.amphora.ee/kuusaluvv/?o=20&o2=-1&u=-1&hdr=hp&dschex=1&sbr=all&tbs=act&sbrq=detailplaneeringu%20algatamine&itm=574131&clr=history&pageSize=20&page=1>

Leito, A. 2018. Sookurg. Linnuatlas. Eesti haudelindude levik ja arvukus. Eesti Ornitoloogiaühing, Tartu.

IPCC, 2021: Summary for Policymakers. In: Climate Change 2021: The Physical Science Basis. Contribution of Working Group I to the Sixth Assessment Report of the Intergovernmental Panel on Climate Change.

Õigusaktid, standardid

Looduskaitse seadus, RT I 2004, 38, 258. Kättesaadav: <https://www.riigiteataja.ee/akt/107032023078?leiaKehtiv>

Keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seadus. RT I 2005, 15, 87. Kättesaadav: <https://www.riigiteataja.ee/akt/107032023077?leiaKehtiv>

Planeerimisseadus, RT I, 26.02.2015, 3. Kättesaadav: <https://www.riigiteataja.ee/akt/119032019104?leiaKehtiv>

Planeeringud, arengukavad, strateegiad

Harju maakonnaplaneering 2030+. Kättesaadav: <https://maakonnaplaneering.ee/maakonnaplaneeringud/harjumaa/harju-maakonnaplaneering-2030/>

Kuusalu valla arengukava aastateks 2007–2025 kinnitamine. Kättesaadav: <https://www.riigiteataja.ee/akt/12841103>

Kuusalu valla jäätmehoolduseeskiri. Kättesaadav: <https://www.riigiteataja.ee/akt/429122022002>

Kuusalu valla ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni arendamise kava aastateks 2020–2032. Kättesaadav: <https://www.riigiteataja.ee/akt/4150/4202/1001/arengukava.pdf>

Kuusalu valla üldplaneering. Kättesaadav: <https://www.kuusalu.ee/kehtivad-uldplaneeringud>

Salmistu küla Külaserva, Segametsa ning Ilo kinnistute detailplaneeringu keskkonnamõju strateegilise hindamise aruanne. Versioon: 22.12.2023

Andmebaasid

EELIS (Eesti Looduse Infosüsteem): <http://loodus.keskkonnainfo.ee>

Keskkonnaagentuuri kaardilood: <https://keskkonnateadlik-kaur.hub.arcgis.com/>

Veka EELIS: <https://veka.eelis.ee/veka.aspx?type=artikkel&id=214457803>

Lisad

Lisa 1. Detailplaneeringu ja KSH algatamise otsus

<https://atp.amphora.ee/kuusaluvv/?o=20&o2=-1&u=-1&hdr=hp&dschex=1&sbr=all&tbs=act&sbrq=Segametsa&itm=463354&clr=history&pageSize=20&page=1>

Lisa 2. KSH programm

Link KOV lehele